

Opinnäytetyö (AMK)

Sosionomi

2022

Sannamari Mäkelä

HUOMAA HYVÄ!

– menetelmän käyttöönotto partiolippukunta
Mynämäen Maahisten sudenpentu- ja
seikkailijaryhmissä

Opinnäytetyö (AMK) | Tiivistelmä
Turun ammattikorkeakoulu
Sosionomi

2022 | 45 sivua, 21 liitesivua

Sannamari Mäkelä

Huomaa hyvä!

-menetelmän käyttöönotto partiolippukunta Mynämäen Maahisten sudenpentu- ja seikkailijaryhmissä

Opinnäytetyöni sisältää raportin sekä tuotoksen kehittämistyöstäni, joka toteutettiin kevään 2021 aikana. Kehittämistyöni toimeksiantajana toimi partiolippukunta Mynämäen Maahiset ry. Tarkoituksena oli ottaa käyttöön Huomaa hyvä! -menetelmä lippukunnan sudenpentu- ja seikkailijaryhmissä.

Tuotoksena syntyi koloiltoihin soveltuvat seitsemän teemaviikon ohjelmakokonaisuudet luonteenvahvuuksista. Menetelmän käyttöönoton tarkoituksena oli antaa ryhmänjohtajille keinoja hillitä lasten haasteellista käyttäytymistä koloiltojen ohjatuissa tilanteissa.

Positiivinen psykologia on melko uusi tieteellinen suuntaus ja positiivinen pedagogiikka on vasta jalkautumassa kasvatustilaksi Suomeen. Oli hienoa olla mukana viemässä positiivista kasvatustilaa partioimintaan. Menetelmän käyttö lippukunnassa jakoi mielipiteitä, mutta pääasiassa menetelmä koettiin toimivana ja erityisesti positiivisuuden lisäämistä pidettiin arvokkaana asiana.

Uskon, että positiivinen pedagogiikka on tullut jäädäkseen lasten kasvatukseen, joten aihe on hyvinkin ajankohtainen.

Asiasanat:

Partio, luonteenkasvatus, positiivinen psykologia, positiivinen pedagogiikka

Bachelor's / Master's Thesis | Abstract
Turku University of Applied Sciences
Bachelor of Social Services

2022 | 45 pages, 21 appendices

Sannamari Mäkelä

See the Good!

- introduction of the method in the local Scout Group of Mynämäen Maahiset. The method was aimed at Cub Scout and Adventure Scouts.

This thesis includes a report and output of the development project which was carried out in the spring of 2021. The development project was commissioned by local Scout Group Mynämäen Maahiset. The aim of the development project was to introduce "See the Good!" method in Cub Scout and Adventure Scout groups.

The outcome of the project was seven weekly themed programs for group meetings. The aim of introducing "See the Good" method was to give practical tools for group leaders to alter children's challenging behavior in the weekly meetings.

Positive psychology is a relatively new scientific trend and positive pedagogy is just beginning to be an educational model in Finland. It was great to introduce positive educational method into scouting. The opinions of the method were divided among the leaders. Mainly the method was seen as working and the increased positivity was valued.

I believe that positive pedagogy has come to stay in the upbringing of children. That is why theme of this thesis is very topical.

Keywords:

Scouting, positive psychology, positive pedagogy, strenght of character

Sisältö

1 Johdanto	6
2 Partiolippukunta Mynämäen Maahiset ry	7
3 Positiivinen psykologia ja pedagogiikka	8
3.1 Positiivinen psykologia positiivisen pedagogiikan perustana	8
3.2 Positiivisen pedagogiikan lähtökohtia	9
3.3 PERMA -teoriaan pohjautuva positiivinen pedagogiikka	10
3.4 Positiivinen pedagogiikka kasvatuksessa	12
4 Luonteenkasvatus	16
4.1 VIA -luokittelun mukaiset hyveet ja luonteenvahvuudet	16
4.2 Hyveet ja luonteenvahvuudet kasvatuksessa	18
4.3 Vahvuuspuhe osana luonteenkasvatusta	20
5 Kehittämistehtävän tavoite, tarkoitus ja toteutus	23
5.1 Kehittämistehtävän määrittely, mahdollisimman tarkka rajaus ja kuvaus	23
5.2 Kehittämistyössä käytetyt menetelmät	24
5.3 Kehittämistehtävän toteutuksen aikataulu	26
6 Kehittämistehtävän tuotos	29
6.1 Huomaa hyvä! -menetelmä	29
6.2 Huomaa hyvä! -teemaviikkojen ohjelmakokonaisuudet	30
7 Kehittämistehtävän arviointi ja johtopäätökset	33
7.1 Havainnointi ja bongauslappujen palautteet	33
7.2 Aivoriihi ja SWOT -analyysi osana tuotoksen onnistumisen pohdintaa	34
7.3 Menetelmän jatkosuunnitelmat ja kehittämisideat	39
7.4 Eettisyys ja luotettavuus	40
7.5 Ammatillinen kasvu	41
Lähteet	44

Liitteet

Liite 1. Tiedote kehittämistyöhön osallistuville sekä heidän huoltajilleen

Liite 2. Huomaa hyvä! teemaviikkojen ohjelmamateriaalit ja bongauslaput

1 Johdanto

Halusin ottaa opinnäytetyössäni käyttöön toiminnallisen menetelmän. Sain hienon mahdollisuuden lähteä kehittämään partiolippukunta Mynämäen Maahisten ryhmätoimintaa, jossa on ollut haasteita lasten levottomuuden ja keskittymisvaikeuksien kanssa. Tarkoituksena oli nähdä vaikuttaako menetelmän hyödyntäminen lasten käytökseen. Mikäli menetelmä tuntuu lippukunnassa omalta, sen käyttöä olisi tarkoitus jatkaa vielä tulevaisuudessakin. Lippukunnan hallituksessa oli aiempina vuosina ollut puhetta Huomaa hyvä! -menetelmästä. Tästä inspiroituneena lähdin tutkimaan tarkemmin kyseistä menetelmää ja yhdessä päätimme lähteä kokeilemaan menetelmää osana lippukunnan toimintaa.

Pääsin osallistumaan kehittämistyöni alkuvaiheessa Huomaa hyvä! – menetelmästä pidettyyn koulutukseen, joka toteutettiin webinaarina kolmena iltana. Webinaareista sain inspiraatiota ja varmuutta menetelmän viemiseksi lippukunnan käyttöön. Kouluttajina toimivat menetelmän luoja, jotka tuntuivat olevan hyvin omistautuneita menetelmän viemiseen osaksi lasten kasvatusta eri tahoille.

Huomaa hyvä! – menetelmässä parasta on sen perustuminen positiiviseen psykologiaan ja pedagogiikkaan. Pelkästään ajatus siitä, että keskitytään kasvatuksessa siihen mikä on hyvää - voimauttaa. Opinnäytetyössäni loin seitsemän valmista ohjelmakokonaisuutta, jotka toteutettiin teemaviikkoina kevään 2021 aikana lippukunnan sudenpentu- ja seikkailijaryhmissä. Ohjelmakokonaisuudet perustuivat pääasiassa menetelmän valmiisiin materiaaleihin, joista on valittu koloiltoihin ja lippukunnan tarpeisiin sopivimmat.

Opinnäytetyöni aihe sopii loistavasti sosiaalialalle, sillä sosionomin työssä on mahdollisuus käyttää tukena erilaisia menetelmiä. Olen valinnut suuntaavaksi ammattiopinnoiksi toiminnalliset menetelmät. Tämän vuoksi minulle oli tärkeää, että teen nimenomaan toiminnallisen opinnäytetyön, johon liittyy menetelmän käyttö. Opinnäytetyöni kautta pääsen tekemään kehittämistyötä monipuolisesti niin kouluikäisten, nuorten kuin aikuisten kanssa.

2 Partiolippukunta Mynämäen Maahiset ry

Partio on maailmanlaajuinen pääosin vapaaehtoisvoimin toimiva kasvatusjärjestö, jossa toiminnan ytimenä on yhdessä tekeminen ja oppiminen. (Partio 2022).

Opinnäytetyöni toimeksiantajana toimi Lounais-Suomen partiopiiriin kuuluva mynämäkeläinen lippukunta Mynämäen Maahiset ry. Lippukunnalla tarkoitetaan paikallista partioyhdistystä. Yhdistys on perustettu vuonna 1980, jolloin kaksi lippukuntaa Maunun tytöt ja Mynämäen Sissit yhdistettiin. Nykyisessä muodossaan lippukunta on toiminut yli 40 vuotta, mutta juuret mynämäkeläiselle partiotoiminnalle on olemassa jo vuodesta 1957. (Mynämäen Maahiset 2022.)

Pyysin partiolippukunta Mynämäen Maahisilta toimeksiantoa opinnäytetyölleni, sillä olen itse harrastanut partiota jo kolmentoista vuoden ajan. Partiosta on tullut minulle tärkeä harrastus sekä elämäntapa. Valitsin asuinkuntani lippukunnan, jossa olen itsekin mukana, koska halusin edistää oman yhteisöni toimintaa.

Opinnäytetyön aiheeksi nostin yhteisissä kokouskeskusteluissa ilmi käyneen levottomuuden, keskittymisvaikeuden ja tottelemattomuuden, jota on ilmennyt joissain lippukunnan lapsiryhmissä. Lasten epätoivottuun käyttäytymiseen on puututtu aiemminkin, mutta ongelmat ovat jatkuneet aina uudelleen. Lippukunta on saanut palautetta lapsilta, vanhemmilta sekä ryhmänjohtajilta haastavista tilanteista koloilloissa, joissa lapsia on ollut vaikea hallita. Koloillat ovat kerran viikossa olevia noin puolentoista tunnin mittaisia tapaamisia. Kololla tarkoitetaan paikkaa, jossa partiolaiset kokoontuvat.

Toimeksiannon kautta yhdistys haluaa panostaa siihen, että jokaisella jäsenellä olisi oikeus mukavaan ja toimivaan partioharrastukseen. Keskustelin toimeksiantajan kanssa työn rajaamisesta ja sovimme, että menetelmää käytetään sudenpentu- ja seikkailijaikäisten lasten ryhmissä. Sudenpentuikäiset lapset ovat noin 7–9-vuotiaita ja seikkailijaikäiset lapset 10–12 -vuotiaita.

3 Positiivinen psykologia ja pedagogiikka

3.1 Positiivinen psykologia positiivisen pedagogiikan perustana

Positiivisesta psykologiasta on nähtävissä viitteitä syvällä historiassa, mutta varsinaisesti se sai alkunsa vasta 2000-luvun vaihteessa. Aiemmin tieteessä keskityttiin ihmisen heikkouksien parantamiseen, kunnes alettiin näkemään ihminen enemmän vahvuuksien kautta. (Leskisenoja 2017, 32–33.) Huoli erityisesti nuorten mielenterveys- ja päihdeongelmista sekä koulukiusaamisesta mietitytti tutkijoita. Aiemmat korjauskeskeiset keinot edellä mainittujen asioiden hoidossa oli todettu heikoiksi. (Uusitalo-Malmivaara 2014, 18.) Tutkijat halusivat löytää ennenkaikkea keinoja, joilla mielenterveysongelmia saataisiin vähennettyä. Mielenterveysongelmien syntyä oli aiemmin jo tutkittu laajasti, mutta ei sitä, mikä vaikutus ihmisen hyvinvoinnilla ja onnellisuudella on mielenterveysongelmien syntyyn. Positiivista psykologiaa käytetäänkin nykypäivänä ennaltaehkäisemään mielenterveysongelmia, jolloin korjaavia toimia tarvitaan yhä vähenevissä määrin. (Avola & Pentikäinen 2019, 25-26.)

Positiivinen psykologia perustuu tieteeseen ja professori Martin Seligmania voidaankin pitää yhtenä positiivisen psykologian sanansaattajana. Hänet valittiin vuoden 1998 psykologiliiton puheenjohtajaksi, jolloin hän painotti vuoden teemana nimenomaan hyvinvointia. (Leskisenoja 2017, 32–33.) Positiivisen psykologian avulla pystytään ennaltaehkäisemään sairauksia, sillä omien vahvuuksien vahvistaminen lisää ihmisen psyykkistä hyvinvointia, joka vaikuttaa myös fyysiseen hyvinvointiin. (Uusitalo-Malmivaara 2014, 18–19). Ihminen voi kokea olevansa vahvempi ja näin sietää paremmin vastoinkäymisiä, kun hyvinvointitaitoihin on kiinnitetty huomioita. Mikäli halutaan saada ihmisestä mahdollisimman iso potentiaali irti, tulisi hänen tietyn osa-alueensa luontevahvuuksia ruokkia. Sekä positiivisilla, että negatiivisilla asioilla on tapana lisääntyä, eli mitä enemmän kiinnitämme huomiota positiiviseen sitä herkemmin huomaamme jatkossa positiivisia asioita. (Luostarinen & Nieminen 2019, 343-344.)

Positiivinen psykologia voidaan liittää onnellisuuteen. Vain kaksikymmentä vuotta sitten onnellisuuden tieteellisen tutkimuksen ajateltiin olevan epätieteellistä, kunnes tutkimuksissa nähtiin tieteellinen perusta sille, miten onnellisuus vaikuttaa ihmisen fysiikkaan fyysisten sairauksien tapaan. (Uusitalo-Malmivaara 2014, 19-20.) Tutkijat ovat verranneet onnellisuuden tutkimista ravitsemukseen. Meillä on paljon tutkimustietoa ravitsemuksesta ja siitä, miten se vaikuttaa ihmiseen. Samalla tavalla pystymme tutkimaan, miten onnellisuus vaikuttaa ihmisen psyykkiseen hyvinvointiin. (Avola & Pentikäinen 2019, 26.)

3.2 Positiivisen pedagogiikan lähtökohtia

Positiivisella pedagogiikalla tarkoitetaan positiivisen psykologian hyödyntämistä opetus- ja kasvatustoiminnassa. Tutkimuksissa on todettu, että suomalaisista nuorista jopa 20-25% kärsii mielenterveyshäiriöistä kuten ahdistuksesta ja masennuksesta. (Leskisenoja & Sandberg 2019, 17-19.) Aikaisemmat kasvatustapa- ja menetelmät ovat saattaneet perustua pelkoon kuten uhkailuun, pelotteluun, nolaamiseen tai pakottamiseen. Useiden tutkimusten mukaan näiden kasvatustapojen on koettu olevan yhteydessä mielenterveyteen ja lasten yleiseen pahoinvointiin. (Trogen 2020, 14.)

Positiivinen pedagogiikka pyrkii opettamaan hyvinvointitaitoja, joiden avulla lapsi ja nuori pystyy itse edistämään omaa hyvinvointiaan. Hyvinvointitaitojen voidaan ajatella olevan lähes yhtä tärkeitä taitoja kuin koulussa opetettavat tavanomaiset oppiaineet. (Leskisenoja & Sandberg 2019, 17-19.) Positiivisesta pedagogiikasta onkin tullut jo osa erinäisiä kasvatusympäristöjä, sillä se soveltuu ja on hyödyllinen kaikenikäisille vauvasta ikäihmiseen. (Leskisenoja 2019, 24).

Leskisenoja (2017) määrittelee hyvinvointitaidot kirjassaan näin:

”Hyvinvointitaidoilla tarkoitetaan esimerkiksi sellaisia taitoja, joilla oppilaat pystyvät rakentamaan myönteisiä tunnekokemuksia, vahvistamaan ihmissuhteitaan, lisäämään sinnikkyyttään, hyödyntämään vahvuuksiaan ja elämään terveellistä ja hyvinvoivaa elämää.”

Positiiviseen pedagogiikkaan liittyvät olennaisesti myönteiset tunteet ja niiden vaikutukset. Myönteisillä tunteilla on positiivisia vaikutuksia omaan

hyvinvointiimme ja toimintakykyymme. Onnelliset ja hyvinvoivat ihmiset ovat kongnitiivisesti kykenevämpiä, sillä heidän ajatuksen kulkunsa on kirkkaampi, jolloin esimerkiksi ongelmatilanteista selviytyminen sujuu nopeammin ja selkeämmin. Heidän työtehonsa saattaa olla jopa 20% parempi verrattuna vähemmän hyvinvoiviin työntekijöihin. He välttävät negatiivisista tuntemuksista johtuvat terveysvaikutukset, kuten verenpaineen nousun ja sydämen lyöntien tihentymisen. Myönteiset tunteet saattavat vähentää myös riskiä unettomuuteen ja vastustuskyvyn laskuun. Onnellisilla ihmisillä on enemmän voimavaroja solmia ja ylläpitää ihmissuhteita sekä palautua stressaavista tilanteista. (Leskisenoja 2019, 19-21.)

Nimestää huolimatta positiivinen pedagogiikka sallii myös negatiiviset tunteet. Tarkoituksena on tasapainottaa tunteita niin, että erilaisia tunteita on sopivassa määrin. Jokaista negatiivista tunnetta kohden pitäisi olla vähintään kolme positiivista tunnetta, jotta ihmisellä olisi parhaat mahdolliset kyvyt selvittää vastoinkäymisistä. Negatiivisissa tunteissakin voidaan ajatella olevan hyvää, sillä ne herkistävät ihmisen toimimaan erityisesti kiperissä tilanteissa tehokkaammin ja harkiten. (Leskisenoja 2017, 12-13.)

3.3 PERMA -teoriaan pohjautuva positiivinen pedagogiikka

Martin Seligmanin PERMA -teoria on yksi tunnetuista positiivisen pedagogiikan hyvinvointiteorioista. PERMA:n kirjaimet tulevat sanoista positive emotions, engagement, relationships, meaning ja accomplishment. Suomeksi nämä ovat käännettyinä myönteiset tunteet, sitoutuminen, välittävät ihmissuhteet, merkityksellisyys ja saavuttaminen. (Leskisenoja 2019, 63-64.) Leskisenoja käyttää näistä viidestä osa-alueesta nimitystä supervoimat sekä elementit. (Leskisenoja 2019, 64; Leskisenoja 2017, 48).

Myönteisillä tunteilla tarkoitetaan sellaisia tunteita, joilla on positiivinen vaikutus itseemme ja toisiin. Tällaisia tunteita voivat olla esimerkiksi optimismi ja kiitollisuus. Myönteinen ja hyväksyvä ilmapiiri luo pohjan hyvälle vuorovaikutukselle. On tärkeää oppia huomaamaan pieniäkin myönteisiä hetkiä

ja arvostamaan niitä. Myönteisten tunteiden huomaaminen ja niiden ymmärtäminen herkistää yhtä useammalle myönteiselle tunteelle, joka puolestaan vaikuttaa myönteisesti hyvinvointiimme. (Leskisenoja 2019, 71-72.)

Sitoutumisen taitoa tarvitaan monenlaisissa arkielämän asioissa. Sitoutuminen vaatii keskittymiskykyä, sinnikkyyttä ja tarkkaavaisuutta. (Leskisenoja 2019, 93.) Se yhdistetään flow -tilaan, jossa ihminen on niin syvällä tekemisessä, että saattaa kadottaa ajan- ja paikantajun. Flow -tila mahdollistaa katkeamattoman keskittymisen yhdistettynä kiinnostuksen kohteena olevan tekemisen nautintoon. (Leskisenoja 2017, 51.) Flow -tila on nautinnollinen tila, joka jää usein mieleen. Siihen liittyy intohimoa ja uppoutuneisuutta. Opetustilanteissa flow mahdollistaa hedelmällisen oppimistilanteen, johon olisi hyvä pyrkiä. Tämä vaatii kasvattajalta kokemusta, jotta hän pystyy luomaan sopivan oppimisympäristön ja tavat. (Avola & Penttiläinen 2019, 187-188.)

Välittävät ihmissuhteet ovat merkittävin elementti, sillä niiden olemassaolo saattaa kannatella vaikeidenkin elämänvaiheiden läpi. Erityisesti lapsuuden kokemukset välittävistä kasvattajista luovat pohjan terveelle ja hyvinvoivalle kasvulle, jonka vaikutukset voivat kestää pitkällekin tulevaisuuteen. (Leskisenoja 2019, 111.) Onnelliset ihmiset vetävät puoleensa onnellisia ihmisiä ja he harvoin ovat yksin. Heillä on usein hyvät vuorovaikutustaidot sekä aikaa ja osaamista panostaa rakkaus- ja ystävyysuhteisiin. Täydellistä onnellisuutta ei pysty tavoittelemaan ilman tyydyttäviä ihmissuhteita. (Leskisenoja 2017, 52.)

Merkityksellisyyden etsiminen alkaa jo pikkulapsi-iässä, kun lapsi alkaa tuoda esille omaa tekemistään ja vuorovaikutuksensa tärkeyttä. Osallisuus on tärkeä osa merkityksellisyyden kokemusta. Osallisuutta on se että tulee kuulluksi, nähdyksi ja pääsee osallistumaan päätöksentekoon omien kiinnostuksen kohteidensa kautta. (Leskisenoja 2019, 149-151.) Jokainen meistä haluaa olla tärkeä ja merkityksellinen. Väistämättä ajattelemme, mikä on juuri minun tarkoitukseni tässä elämässä. Merkityksellisyyden tunne syntyy siitä, että saamme käyttää ydinvahvuuksiamme toisten ihmisten auttamiseksi. Elämän merkityksellisyys on subjektiivinen käsitys, johon jokainen yksilö etsii itse vastauksen. Merkityksellisyys liittyy siihen minkä asioiden ajattelemme olevan

riittäviä täyttämään itsessämme olevan tarpeen olla merkityksellinen. (Leskisenoja 2017, 54-55.)

Saavuttamisella tarkoitetaan asioiden loppuunviemistä. Se tuo asioille ja tekemiselle tavoitteen, johon haluamme pyrkiä. Usein vähätellään saavuttamisen tarpeellisuutta ja puhutaankin enemmän yrittämisen ja sinnikkyuden tärkeydestä. PERMA -teorian mukaan saavutuksien hetkiä tarvitaan, jotta voidaan tuntea onnellisuutta. Saavuttaminen kasvattaa lisäksi motivaatiota suoriutua seuraavastakin tavoitteesta sekä parantaa itsetuntoa. Tavoitteiden luonti on tärkeä osa ihan arkistakin elämää. Asetamme päivittäin erilaisia tavoitteita joihin pyrimme. Leskisenoja antaa esimerkin lapsen käsityötunnista, jossa lapsi päättää ennen tunnin päättymistä virkata vielä kaksi riviä. On tärkeää, että tavoite luodaan ikätasolle sopivaksi. Tavoite on silloin sopiva, kun se vaatii pientä ponnistelua, mutta on silti saavutettavissa. (Leskisenoja 2019, 183-185.)

Näiden viiden elementin avulla pystytään tieteellisesti mittaamaan ja tavoittelemaan jokaista elementtiä erikseen. Elementtien tarkoituksena on tukea hyvinvointia. Hyvinvointiteorioita on useampia muitakin. Tärkeintä on, että onnellisuuden merkityksestä hyvinvoinnille on saatu näyttöä tieteellisten tutkimusten kautta. Tutkimustulosten avulla pystymme vaikuttamaan omaan hyvinvointiimme onnellisuuden lisäämisen keinoin. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 22-24.)

3.4 Positiivinen pedagogiikka kasvatuksessa

Yhteiskuntamme muuttuessa, myös kasvatuksen tulisi muuttua. Olemme itse tottuneet erilaiseen kasvatukseen, joka ei enää palvele parhaalla mahdollisella tavalla nykymaailmassa. Esimerkiksi työelämä on muuttunut, niin että hyvinvointi- ja vuorovaikutustaidoilla on suurempi rooli. Työn fyysisyys on jäämässä hiljalleen pois teknologian kehittyessä. (Trogen 2020, 13-14.)

Jotta pystymme kasvattamaan lapsia positiivisen pedagogiikan avulla, tulee meidän kiinnittää huomiota ennen kaikkea myös omaan käytökseen. Koska olemme kasvaneet erilaisten kasvatustilanteiden aikaan, kumpuavat vanhat opitut

mallit syvältä itsestämme. Erityisesti niissä tilanteissa, missä kasvattajan voimavarat ovat vähissä, hän on stressaantunut tai väsynyt, tulee helposti toimittua ennen kuin ajattelee sen tarkemmin omaa käytöstään. Tästä johtuen positiiviseen pedagogiikan käyttöönotto vaatii itsensä tarkkailua ja kehittämistä, jotta löydämme ne juurisyyt miksi toimimme niin kuin toimimme. Joiltain aikuisilta positiivisen pedagogiikan käyttäminen saattaa vaatia huomattavasti muita enemmän etenkin niissä tilanteissa, joissa kasvatustallit ovat olleet positiiviseen pedagogiikkaan nähden poikkeavia. Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö omaa toimintaa pystyisi muokkaamaan. Usein se vaatiinkin pidemmän prosessin, jossa kasvattaja käy läpi omaa lapsuuttaan ja kasvatusta. Lapsuusmuistot saattavat olla joillekin hyvin kipeitä. Omassa lapsuudessa koettujen kipeiden asioiden käsittely auttaa siinä, ettei itse siirrä huonoja kasvatustalleja sukupolvelta toiselle. Tärkeää on saada ymmärrystä siitä, ettei lapsuus määrittele nykyisen aikuisen kasvattajan toimintamalleja, vaan hän voi toimia eri tavalla kuin hänen kasvattajansa ovat toimineet. (Trogen 2020.)

Trogen (2020) kirjoittaa kirjassaan viidestä pilarista, jotka ovat tärkeitä positiivisessa pedagogiikassa. Nämä viisi pilaria ovat yhteys, kunnioitus, ennakointi, empaattinen johtajuus ja positiiviset rajat.

Kaikkein tärkeimpänä ja pohjana positiiviselle pedagogiikalle pidetään yhteyttä. Yhteydellä tarkoitetaan lapsen ja kasvattajan välistä kiintymyssuhdetta. Kiintymyssuhde koostuu siitä, että lapsi kokee olevansa turvassa ja tulee nähdyksi kasvattajan silmissä. Hänen on helppo tukeutua tarvittaessa kasvattajaan myös silloin kun he ovat olleet erossa toisistaan. Turvallisella kiintymyssuhteella on todettu olevan useita hyötyjä. Lapsi kasvaa ja kehittyy luoden paremmat sosiaaliset taidot, jotka auttavat lasta luomaan parempia suhteita muihin ihmisiin. Lapsesta kasvaa itsenäisempi ja tasapainoisempi yksilö, joka luottaa omiin kykyihinsä ja pystyy tarvittaessa tukeutumaan muihin. (Trogen 2020, 45-47.)

Kun lapsen yhteys kasvattajaan katkeaa, olisi tärkeää, että uudelleen kohtaamisessa yhteys taas palautuisi. Yhteyden voi palauttaa monella tavalla, mutta tärkeimpänä on se, että lapsi tulee huomatuksi. Huomatuksi tulemisen voi

osoittaa monilla eri tavoilla. Tärkeintä on, että lapsi huomaa ja kokee olevansa kasvattajalle tärkeä. Lapsen häiritsevä huomionhakuisuus voikin johtua siitä, että yhteys kasvattajaan on katkennut ja lapsi pyrkii itse palauttamaan yhteyttä. Kun yhteys kasvattajan ja lapsen välillä on turvallinen ja hyvä, on huomattavasti helpompaa ratkoa ongelmatilanteita. Lapsella pysyy kunnioitus kasvattajaa kohtaan, hän on vastaanottavaisempi ja kuuntelevaisempi. (Trogen 2020, 48-51.)

Toisena pilarina Trogen (2020, 65-72) mainitsee kunnioituksen. Kasvattaja toimii aina esimerkkinä lapselle. Emme voi olettaa lapsen toimivan toisella tavalla, mikäli itse kasvattajana toimimme muulla tavalla kuin opetamme. Molemminpuolinen kunnioitus on siksi tärkeää. Kun kasvattajana kunnioittaa lasta, oppii lapsikin kunnioittamaan kasvattajaa. Lapsen käyttäytyessä huonosti, pyritään löytämään aina ratkaisuja ja säilytetään kunnioitus lasta kohtaan. Mikäli lapsi käyttäytyy kasvattajaa kohtaan epäasiallisesti esimerkiksi puhumalla epäkunnioittavasti, tulee kasvattajan kuitenkin pidättäytyä puhumasta itse epäkunnioittavasti takaisin. Tällainen käytös ei opeta lasta jatkossa puhumaan kunnioittavasti, jos hän on saanut erilaisen mallin. Lapsi saattaa jopa lähteä kilpailemaan siitä kumpi sanoo epäkunnioittavammin ja provosoituu. Tällaisessa tilanteessa kasvattajan ja lapsen välinen luottamus ja yhteys heikentyy.

Kolmantena pilarina Trogen (2020, 76-78) esittää ennakointia. Ennakoinnin tarkoituksena on miettiä valmiiksi erilaisia tilanteita, jotka voisivat kärjistyä ongelmatilanteiksi lapsiryhmissä. Mahdollisiin ongelmatilanteisiin mietitään keinoja ja ratkaisuja, ennen kuin ne edes ehtivät syntyä. Ennakoinnin avulla pystymme ehkäisemään ja miettimään järkeviä ratkaisuja jo valmiiksi mikäli ongelmatilanteita tulisi. Ilman ennakointia kasvattaja saattaa toimia harkitsemattomasti ja käyttää helposti keinoja, jotka eivät tue positiivista pedagogiikkaa. Trogen on saanut palautetta siitä, miten paljon aikaa ennakointiin kuluu. Tosiasiassa ilman ennakointia on hyvin todennäköistä, että lapsiryhmässä ongelmatilanteita syntyy. Ongelmatilanteiden ratkaisu saattaa voi olla paljon työläämpää kuin, että ongelmatilanne olisi voitu saada ehkäistyä ennakoimalla.

Empaattinen johtajuus on nimetty Trogenin (2020, 81-83) kirjassa neljänneksi pilariksi. Empaattisella johtajuudella tarkoitetaan lapsen huomioimista niin, että

kasvattajalla pysyy edelleen päätäntävalta asioissa. Lapsen ei kuulu ottaa liikaa vastuuta asioista, vaan hänen täytyy voida tukeutua tarvittaessa kasvattajaan. Liiallinen vastuunanto lapselle voi tuottaa lapselle liiallista pelkoa ja stressiä. Empaattisessa johtajuudessa kasvattaja auttaa lasta tarvittaessa sanoittamaan tunteitaan. Tilanteesta riippuen on tärkeää ettei kasvattaja itse mene samanlaiseen tunnetilaan lapsen kanssa tai vie lapselle kasvattajan haitallista tunnetilaa. Kasvattajalla voi esimerkiksi olla erilaisia pelkotiloja, joita lapsella ei ole. Siksi on tärkeää, ettei kasvattaja siirrä tarpeettomia pelkotiloja lapselle.

Trogen (2020) antaa kirjassaan hyvän neuvon siitä, miten lapsen kasvatuksessa kannattaa miettiä seurauksia viidestä minuutista viiteen vuoteen. Se, miten kasvattajana saattaa tiukasti uhkailla lasta tottelemaan, voi toimia viidessä minuutissa. Se miten uhkailu vaikuttaa pidemmällä aika välillä kasvattajan ja lapsen väliseen yhteyteen on merkittävä pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna.

Viimeisenä eli viidentenä pilarina on positiiviset rajat. Positiivinen pedagogiikka ei perustu siihen, että lapsessa huomataan pelkkiä hyviä asioita ja haasteelliseen käyttäytymiseen ei puututa. Lapsi tarvitsee rajoja, jotta hän voi tuntea olonsa turvalliseksi ja hyväksytyksi. Se miten rajoja asetetaan ja miten haasteelliseen käytökseen suhtaudutaan, tulee kieltämisen sijaan korjaavasti. Kasvattaja näyttää esimerkkiä ja antaa lapselle keinoja toimia oikein, jolloin lapsi saa kasvattajalta myönteistä vuorovaikutusta ja hyväksyntää. Korjaavilla keinoilla lapsi saa kokemuksia siitä, mikä on hyväksyttävää. Tämä motivoi lasta käyttäytymään jatkossakin hyväksyttävällä tavalla ilman, että lasta palkittaisiin ulkoisin keinoin. (Trogen 2020, 87-90.)

Haasteena kasvattajalle tulee, että millaiset ovat sopivat ja hyväksyttävät rajat lapsille. Jokaisella ihmisellä on omat arvonsa, jotka määrittelevät pitkälle sen, mikä on hyväksyttävää ja mikä ei. Trogen jakaa rajat neljään osioon, jotka liittyvät lapsen fyysisen ja henkisen kehityksen turvaamiseen, sosiaalisiin taitoihin ja yhteiskunnan rajoihin. Lisäksi rajoja asetetaan erilaisten ryhmien sisällä kuten perheissä, koulu- ja harrastusryhmissä. Yhteistä rajojen asettelulla kuitenkin pitäisi olla se, että rajat ovat lapsen edun mukaisia, reiluja ja perusteltuja. (Trogen 2020, 87-90.)

4 Luonteenkasvatus

4.1 VIA -luokittelun mukaiset hyveet ja luonteenvahvuudet

Seligmanin ja Petersonin vuonna 2000 käynnistyneessä Values in Action, eli VIA -projektissa syntyi tulos, joka sisälsi kuusi hyvettä ja 24 luonteenvahvuutta. Heillä oli tarkoituksena luoda määritelmä siitä, mitä tarkoitetaan hyvällä luonteella ja miten sitä pystyttäisiin mittaamaan. (Leskisenoja 2017, 43-45.)

Sana luonne pohjautuu suomen kielen sanoihin luonto ja luoda. Luonteella tarkoitetaan ihmisen syvintä olemusta. Niitä piirteitä, jotka määrittelevät sen, millainen minä olen ja miten minä toimin. Yksilön luonteeseen voidaan ajatella kuuluvan sellaisia ominaisuuksia, jotka ovat kaikkein pysyvimpiä tai arvostetuimpia. Luonne sisältää niitä toimintamalleja, jotka itse olemme hyväksyneet omaksi tavaksemme toimia. (Räsänen 2020, 207–208.)

VIA – luokittelu muodostuu kuudesta hyveestä, jotka ovat viisaus ja tieto, rohkeus, inhimillisyys, oikeudenmukaisuus, kohtuullisuus ja henkisyys. Jokaiseen hyveeseen liittyy 3-5 luonteenvahvuutta. (Trogen 2020, 124-125). Hyveellä tarkoitetaan yksinkertaisesti hyvää luonnetta. Hyve tulee kreikkalaisesta sanasta, joka tarkoittaa erinomaisuutta ja loistokkuutta. Hyveet ovat sellaisia piirteitä, joita ihmisissä arvostetaan. (Uusitalo-Malmivaara 2014, 16.) Arvostettaviin hyveisiin liittyy kulttuurillinen näkemys. Suomessa arvostettava hyve voisi olla esimerkiksi rehellisyys. Uusitalo-Malmivaara 2016, 28.)

Viisauden ja tiedon hyve liittyy tiedon hankintaan ja käyttöön liittyviin taitoihin. Näissä taidoissa auttavat ihmisen luovuuden, uteliaisuuden, arviointikyvyn, oppimisen ilon sekä näkökulmanottokyvyn luonteenvahvuudet. Rohkeuden hyveeseen liittyvät taidot, jotka auttavat ihmistä saavuttamaan päämääränsä haasteista huolimatta. Rohkeuden luonteenvahvuuksiksi luokitellaan rohkeus, sinnikkyys, rehellisyys ja innostus. Inhimillisyyden hyvettä tarvitaan vuorovaikutustilanteisiin muiden ihmisten kanssa, joihin lukeutuvat ystävällisyyden, rakkauden ja sosiaalisen älykkyyden luonteenvahvuudet.

Oikeudenmukaisuutta ihmiset tarvitsevat voidakseen olla yhteydessä yhteiskuntaan ja yhteisöihin. Tähän hyveeseen kuuluvat reiluuden, johtajuuden ja ryhmäytötaitojen luonteenvahvuudet. Kohtuullisuuden hyve auttaa ihmisiä arvioimaan asioiden ulottuvuuksia niin, etteivät asiat saa liiallisia merkityksiä. Luonteenvahvuuksista anteeksiantavuus, vaatimattomuus, harkisevaisuus ja itsesääätely kuuluvat kohtuullisuuden hyveeseen. Viimeisenä on henkisyiden hyve, jonka tarkoituksena on antaa suurempaa kuvaa, toivoa ja merkityksellisyyttä. Kauneuden ja erinomaisuuden arvostus, kiitollisuus, toiveikkuus, huumorintaju ja hengellisyys kuuluvat henkisyiden hyveen luonteenvahvuuksiin. (Trogen 2020, 124-125.)

VIA -luokittelua tehdessä luonteenvahvuuksien valinnalle asetettiin kymmenen kriteeriä. Vahvuuksien oli oltava näkyviä ja hyväksytyistä esikuvista tunnistettavissa. Niillä tuli olla merkitystä hyvään elämään, eikä niiden käyttö saanut heikentää muita kanssaihmiä. Joidenkin vahvuuksien kohdalla voitiin nähdä ihmisiä, jotka olivat käsittämättömän hyviä vahvuuden käytössä. Vahvuuksien puuttumista pystyttiin myöskin havaitsemaan. Vahvuuksien piti erota toisistaan niin, etteivät ne sisältäneet toisia vahvuuksia. Jokaiseen vahvuuteen löytyi moraalinen arvo, eikä vastakohtaa välttämättä ollut yksiselitteisesti löydettävissä. Viimeisenä kriteerinä oli, että vahvuuden tulee olla vahvistettavissa. (Uusitalo-Malmivaara 2016, 34.)

Jokaisella ihmisellä voidaan ajatella olevan 3-7 ydinvahvuutta, jotka näkyvät päivittäisessä toiminnassamme. Luonteenvahvuuksia voidaan tietoisesti kehittää, joten ydinvahvuudet voivat vaihdella ihmisen koko elinkaaren aikana. Ihmisen käyttäessä ydinvahvuuksiaan, hän on usein itsevarma ja tyytyväinen, mikä vaikuttaa kokonaisvaltaisesti hyvinvointiin. Kun opimme ymmärtämään vahvuuksiamme, pystymme hyödyntämään niitä ja tuntemaan mielihyvää tekemistämme asioista. (Trogen 2020, 125-126.)

VIA – luokitteluun on kehitetty mittari, jonka avulla pystytään viisitoista minuuttia kestävän kyselyn avulla löytämään ydinvahvuudet. Mittari sisältää 120 tai 240 väittämää, joihin vastataan viisiportaisella asteikolla riippuen miten hyvin väittämä liittyy itseän. Mittaria on täytetty useammassa kymmenessä maassa yli

kahden miljoonan henkilön toimesta. Tuloksissa on ollut melko vähän eroavaisuuksia esimerkiksi sukupuolten välillä siihen nähden miten monta eri kansalaisuutta mittaria on käyttänyt. (Uusitalo-Malmivaara 2014, 72-73.) Mittari on tehtävissä internetissä. Sen voi tehdä halutessaan nimettömänä. Vastauksia käytetään tieteelliseen tutkimukseen eri kansallisuuksien, ikäryhmien ja sukupuolten välisten eroavuuksien tunnistamiseksi. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 72.)

Avola & Pentikäinen (2019, 107) laajentavat näkökulmaa luontevahvuuksista VIA -luokituksen ulkopuolelle. VIA -luokitus on tehty Amerikassa ja kirjoittajat nostavatkin esille erityisesti suomalaiseen kulttuuriin liittyviä luontevahvuuksia, kuten rauhallisuus, luotettavuus ja herkkyyt. Kirjassa onkin esitelty sata vahvuutta, jotka sisältävät VIA -luokituksen kuuluvien vahvuuksien lisäksi useita muita vahvuuksia.

4.2 Hyveet ja luontevahvuudet kasvatuksessa

Hyveet ja luontevahvuudet ovat olleet vuosisatoja mukana ihmisten elämässä, mutta niistä puhuminen ja tietoinen opettaminen on ollut vähäistä. Käsitteet ovat olleet hukassa ja luontevahvuuksia on pidetty ihmisten luonteenpiirteinä, joihin ei tulisi kajota. On ajateltu, että osa ihmisistä on vain luotu olemaan esimerkiksi rohkeampia tai uteliaampia. Positiivisen psykologian suuntauksen kehittyessä on alettu kiinnittämään myös enemmän huomiota luontevahvuuksiin ja niiden merkityksiin. (Uusitalo-Malmivaara 2014, 63.) Tutkimusten mukaan luontevahvuuksilla on ollut yhteys muun muassa onnellisuuteen, elämäntyytyväisyyteen ja fyysiseen hyvinvointiin. (Uusitalo-Malmivaara 2014, 83).

Luontevahvuuskasvatuksen tavoitteena on kehittää lapsen ja nuoren hyvinvointia ja oppia elämään erilaisten elämän haasteiden kanssa. Omien luontevahvuuksien tunnistaminen auttaa säätelemään omia tunteita ja käyttämään niitä ongelmaratkaisu- ja vuorovaikutustilanteissa. Toimintamme on aina yhteydessä tunteisiin. Opettelemalla myönteisiä tunteita opitaan näkemään

isompaa kuvaa tilanteista. Tämä ehkäisee riitatilanteita, joissa kaksi eri mieltä olevaa henkilöä kilpailisivat omasta näkemyksestään näkemättä asiasta useampaa näkökulmaa. Kiukkutilanteessa myönteisten ajatusten läpi käyminen purkaa negatiivista ajattelua sillä ne eivät sovi samaan hetkeen. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 39–48.)

Luontevahvuuksien opetuksessa puhutaan erityisesti resilienssin eli palautumiskyvyn vahvistamisesta. Resilienssi -sana pohjautuu latinan kieleen ja tarkoittaa ponnistamista takaisin. Sillä tarkoitetaan haasteellisten tilanteiden ennaltaehkäisyä, sekä niistä selviytymistä. Elämässämme on jatkuvasti erilaisia tilanteita, joihin meidän tulee varautua tai reagoida. Oma asenteemme ja sisäinen puhe määrittelee sen, miten suhtaudumme erilaisiin tilanteisiin. Haasteellisessa tilanteessa ovat, jotka pystyvät suhtautumaan optimistisesti ja ajattelemaan asioiden positiivisia puolia olivat hyvinvoivempia, kuin ne jotka kiinnittivät huomioita negatiivisiin asioihin. Hyvän palautumiskyvyn omaava ei kuitenkaan ajattele asioita pelkästään ruusunpunaisten lasien läpi, vaan ottaa vastaan myös vaikeat asiat. Palautumiskyky on taitoa sopeutua ja luoda uskoa siihen, että vaikeat tunteet ajan myötä heikkenevät. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 39-41.)

Palautumiskyvyn vahvistamisessa tärkeässä roolissa on useampien luontevahvuuksien vahvistaminen. Palautumiskykyinen omaa kiitollisuutta. Kiitollisuus auttaa arvostamaan ja näkemään pienimpiäkin hyviä asioita. Näkökulmanottokyvyn ansiosta pystytään näkemään laajempaa kuvaa asioiden oikeista mittakaavoista. Sinnikkyys luo tahtoa selviytyä ja päästä ylitse haasteellisimmistakin ponnisteluista. Myötätunnon kautta voit ymmärtää paremmin miltä asiat näyttävät ja tuntuvat toisen henkilön näkökulmasta. Näiden luontevahvuuksien avulla stressaavista tilanteista palautuminen on nopeampaa ja helpompaa, mikä vaikuttaa puolestaan myönteisesti hyvinvointiin. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 43-44.)

Luontevahvuudet ovat osa identiteettiämme ja ne näkyvät meidän ajatuksissamme, tunteissamme, tahdossamme ja toiminnassamme. Luontevahvuuksia voidaan harjoittaa ja vahvistaa, mutta ne voivat myös

hiipua, mikäli niitä ei käytetä. Onkin tärkeää, että etenkin lapsuus- ja nuoruusiässä luontevahvuuksia vahvistetaan, jotta ne siirtyvät aikuisuuteen. Kun vahvuudet tunnistetaan ja sanoitetaan, niitä voidaan hyödyntää, soveltaa ja kehittää. Luontevahvuuksien löytäminen kasvattaa lapsen ja nuoren itsetuntoa ja on hänelle palkitsevaa. Ryhmässä ymmärretyt luontevahvuuksien kautta tulevat voimavarat kasvattavat yhteishenkeä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Ryhmän jäsenet oppivat lisäksi arvostamaan toisiaan uudella tavalla luontevahvuuksien kautta. (Leskisenoja & Sandberg 2019, 26–27.)

4.3 Vahvuuspuhe osana luontevahvuuksien kasvatusta

Vahvuuksien sanallistaminen eli vahvuuspuhe on oleellinen osa vahvuuskasvatusta. Vahvuuspuheen tarkoituksena on antaa keinoja kasvattajille luontevahvuuksien sanoittamiseen. (Uusitalo & Vuorinen 2017, 25, 39). Vahvuuspuheen ottaminen osaksi kasvatusta vaatii, että kasvattaja ensin perehtyy luontevahvuuksiin ja -vahvuuksiin. Vahvuuspuheessa kasvattaja ottaa luontevahvuudet osaksi normaalia vuorovaikutusta lapsen kanssa. Luontevahvuuksia voidaan ottaa hiljalleen mukaan puheeseen. Kun vahvuuspuhetta harjoittaa aktiivisesti, siitä tulee ajankuluessa automaatio kasvattajan puheessa. Vahvuuspuheen vahvistuessa kasvattaja herkistyy huomaamaan tilanteita, joissa vahvuuksia esiintyy. (Trogen 2020, 126-128.)

Vahvuuspuheella tarkoitetaan rikastettua vuorovaikutusta, jossa kasvattaja käyttää vahvuussanoja. Sen sijaan, että lasta keuhutettiin vain hienosti toimimisesta kerrottaisiinkin mitä luontevahvuutta lapsi käytti toimiakseen hienosti. Osoittiko lapsi esimerkiksi sinnikkyyttä jaksakseen odottaa omaa vuoroaan tai sosiaalista älykkyyttä ottaessa leikkiin mukaan myös kaverin joka ei omatoimisesti uskaltanut kysyä pääseekö mukaan yhteiseen leikkiin. Tällä tavalla lapsi alkaa pikkuhiljaa yhdistämään luontevahvuuden merkitystä omassa toiminnassaan. (Uusitalo & Vuorinen 2020, 44.)

Myös lapsia voidaan opettaa vahvuuspuheeseen ja huomaamaan itsessään sekä muissa vahvuuksia. Lapselta voidaan kysyä mitä vahvuutta hän käytti ja aktivoida

näin ajattelemaan omaa toimintaansa vahvuuksien kautta. Tämä vaatii kuitenkin sen, että lapsille on opetettu vahvuussanastoa ja kasvattaja on aiemmin itse käyttänyt kyseisessä lapsiryhmässä runsasta vahvuuspuhetta kasvatustyössään. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 70-71.)

Uusitalo-Malmivaara & Vuorista lainaten:

”Voimme puhua vain siitä, mistä tiedämme jotakin.”

Vahvuuspuhetta voidaan verrata vieraan kielen opettelemiseen. Se vaatii pitkäjänteistä opettelua, mutta opettelemalla sanaston, rohkeasti kokeilemalla ja käyttämällä vahvuuspuhetta pystytään vahvistamaan sitä. Jonain päivänä vahvuuspuhe ei tunnu enää vieraalta, vaan kuuluu osaksi normaalia vuorovaikutusta. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 25.)

Vahvuuspuheessa kasvattaja pääsee alkuun, kun hän ensin havainnoi lapsiryhmää. Havainnoinnin aikana kasvattaja näkee tilanteen, jossa hän huomaa lapsen käyttävän jotakin luontevahvuutta. Tilanteessa kasvattaja nimeää vahvuuden, ohjaa ja kehuu vahvuuden käytöstä. Tärkeintä on, että lapsi tulee huomatuksi ja hän ymmärtää käyttäneensä vahvuutta omaan tekemiseensä. (Trogen 2020, 128-129.) Jokainen meistä haluaa tulla arvostetuksi ja saada kehuja toiminnastamme. Vahvuuspuhetta käyttäen ja oikealla hetkellä annettu kehu vaikuttaa aidolta ja tekee saajastaan onnellisen. Kehu motivoi ja antaa lisätehoa suoritukseen. (Uusitalo & Vuorinen 2017, 26.)

Luontevahvuuksien sanoittamisella eli vahvuuspuheella voidaan kehittää lapsen kokemusta omasta pystyvyydestään. Luontevahvuudet eivät ole synnynnäisiä vaan niitä voidaan harjoittaa, joten niiden ymmärtäminen ja huomaaminen itsessä on ensisijaisen tärkeää. Kasvattajalla onkin merkittävä rooli siinä, että lasta autetaan löytämään omat vahvuutensa. Ilman vahvuuksien sanoittamista ja löytämistä lapsi ei pysty niin tehokkaasti hyödyntämään omia vahvuuksiaan erityisesti haasteellisissa tilanteissa. Tällöin lapsi saattaa helposti ryhtyä ei-toivottuihin selviytymiskeinoihin haasteellisessa tilanteessa. (Luostarinen & Nieminen 2019, 347-348.)

Kasvattajan saattaa olla vaikea käyttää vahvuuspuhetta erityisesti tilanteissa, joissa lapsi käyttäytyy useasti haasteellisesti. Näissä tilanteissa kannattaa muistaa, että jokaisessa on ydinvahvuuksia ja hyvää. Joidenkin lasten kohdalla vaatii kasvattajalta taitoa tunnistaa ja nostaa esille näitä vahvuuksia. Paljon on myös piilossa olevia ja kehitettäviä vahvuuksia. Kasvattajien puheella on erityinen merkitys lapsen ja nuoren aikuisen kahdenkymmenen ensimmäisen elinvuoden kohdalla. Se vaikuttaa suuresti siihen miten lapsi kasvaa ja millaisena hän kokee itsensä. Tästä syystä on tärkeää, että kasvattaja huomioisi omassa vuorovaikutuksessaan vahvuuspuheen oppeja, joiden vaikutukset ovat myönteisiä lapsen kehityksen kannalta. (Uusitalo & Vuorinen 2017, 25-26.)

Uusitalon & Vuorisen Vahvuusvariksen bongausopas antaa konkreettisia esimerkkejä vahvuuspuheen käyttöön ja vahvuuksien löytämiseen. Kirjassa kerrotaan muun muassa vahvuussokeudesta jossa muut huomaavat ydinvahvuutesi, mutta itse et. Joitain ydinvahvuuksia saattaa pitää itsestäänselvyyksinä, jolloin ne eivät tunnu itsestä erityisiltä. Joitain voikin ärsyttää se, että heitä kehutaan asiasta, joka on ollut henkilön normaalia toimintaa eikä vaatinut erityisiä ponnisteluita. Kun asiat sujuvat, harvoin pysähtyy miettimään syitä sille. Siksi olisikin tärkeä tarkastella omaa toimintaa myös silloin kun haasteita ei ilmene. Pysähtyä miettimään mitä vahvuuksia käyttää sillä hetkellä. Kun näitä vahvuuksia tunnistetaan, pystytään niitä hyödyntämään myös haastellisimpina hetkinä. (Uusitalo & Vuorinen 2017, 40.)

5 Kehittämistehtävän tavoite, tarkoitus ja toteutus

5.1 Kehittämistehtävän määrittely, mahdollisimman tarkka raja- ja kuvaus

Kehittämistehtävän määrittely on yksi tärkeimmistä asioista, ellei jopa tärkein tehtävä ennen kehittämistehtävään ryhtymistä. Määrittely luo pohjan sille mitä ollaan tekemässä ja mitä sillä pyritään saavuttamaan. Kehittämistehtävän tuotoksena syntyy yleensä konkreettinen käsissä pidettävä tuotos. Määrittelyssä tärkeää on luoda mahdollisimman yksiselitteinen tavoite, joka on mitattavissa. Kehittämistehtävässä on tyypillistä, että se saattaa muuttaa muotoaan, jolloin on tärkeää määritellä uusi tavoite. (Ojasalo yms. 2014, 32-33.)

Kehittämistehtäväkseni määriteltiin Huomaa Hyvä! -menetelmän käyttöönotto yhteislippukunta Mynämäen Maahisten sudenpentu- ja seikkailijaryhmissä kevätkauden 2021 ajaksi. Kyseiset ikäkaudet valittiin sen perusteella minkä ikäisten ryhmissä oli ollut eniten haasteita. Menetelmän käyttöönotto ryhmien toiminnan rauhoittamistarkoituksessa kattoi 1-5 -luokkalaisten lasten ryhmänjohtajien koulutuksen menetelmän käyttöön sekä suunnittelupalaverin, kevät kaudelle valmiit suunnitelmat menetelmän toteutukseen koloilloissa, tuen menetelmän ollessa käytössä sekä menetelmän toimivuuden havainnoinnin lapsiryhmissä. Osallistuin syksyn 2020 ja kevään 2021 aikana Huomaa hyvä! – menetelmää käsitteleviin koulutuksiin, jotka järjestettiin neljänä webinaarina. Koulutukset tukivat menetelmän käyttöönottoa.

Opinnäytetyössä on kuvattu menetelmän käyttöönoton prosessi suunnittelusta palautekokoukseen ja menetelmän käytön jatkokon. Lopussa on vielä pohdinta-osuus koko kehittämistyön onnistumisesta ja omasta ammatillisesta kasvusta. Konkreettiseksi tuotokseksi syntyi kevään aikana sudenpentu- ja seikkailijaryhmien koloilloissa käytetty monipuolinen seitsemän teemaviikon ohjelmakokonaisuus Huomaa hyvä! -menetelmästä.

5.2 Kehittämistyössä käytetyt menetelmät

Kehittämistyön menetelmänä käytin havainnointia, joka soveltui parhaiten yksilöiden toiminnan tarkkailuun. Havainnointi on systemaattista tarkkailua. Havainnointitilanteita ei tallennettu esimerkiksi videokuvaamalla jolloin havainnointia olisi voinut tehdä jälkikäteen. (Ojasalo ym. 2014, 114 – 116.) Siitä syystä tein ryhmänjohtajille valmiit havainnointikaavakkeet, joista käytettiin nimitystä bongauslappu. Bongauslappun avulla ryhmänjohtajat tiesivät mitä asioita tarkkailla oman ryhmänsä toiminnassa. Bongauslappu tehtiin yksinkertaiseksi, sillä ihminen ei pysty havainnoimaan kaikkea kuulemaansa ja näkemäänsä. (Ojasalo ym. 2014, 114 - 116).

Lisäksi kävin itse tekemässä havainnointia jokaisessa ryhmässä kaksi kertaa kevään aikana. Havainnoinnin aikana kiinnitin erityistä huomiota Huomaa hyvä! -menetelmän käyttöön ja sen vaikutuksiin, ryhmänohjaajien luomaan ilmapiiriin, positiiviseen asenteeseen, innostamiseen ja motivointiin sekä yleiseen lasten toimintaan ja käyttäytymiseen koloillan aikana. Lasten ja ryhmänjohtajien havainnointiin oli lupa yhdistyksen hallitukselta. Kohderyhmälle lähetettiin tiedote tammikuun 2021 alussa kevään aikana tapahtuvasta havainnoinnista, missä heillä oli mahdollisuus kieltää itsensä tai huollettavansa havainnointi. Havainnointitilanteet tehtiin näkyviksi kaikille osallisille ennen havainnointia. Havainnoija oli siis aktiivinen osallistuja, eikä ulkopuolinen tarkkailija. (Ojasalo ym. 2014, 116).

Havainnoinnissa vaarana oli se, että tutkittavat saattoivat käyttäytyä eri tavalla kuin normaalisti. Tästä syystä vierailin vähintään kaksi kertaa jokaisessa ryhmässä. Havainnointitilanteita helpotti myös se, että osalle lapsista olin jo entuudestaan tuttu. Ryhmänjohtajat osallistuvat havainnointiin silloin kun en itse ollut paikalla, mikä antoi erilaista näkökulmaa ryhmässä tapahtuvaan toimintaan. (Ojasalo ym. 2014, 116 - 117.)

Ennen menetelmän käyttöönottoa pidin ryhmänjohtajille suunnittelukokouksen, jossa opastin menetelmän käytössä ja sovimme yhdessä menetelmän toteutuksen tavoista. Suunnittelukokouksessa perehdytin ryhmänjohtajat

Huomaa hyvä! -menetelmän perusteisiin. Ideointiosuudessa ryhmänjohtajat kertovat toiveistaan ja ajatuksistaan menetelmän käytöstä. Osallistin ryhmänjohtajat yhteiseen aivoriiehen, jossa jokainen pääsi kertomaan omat ideansa ja toiveensa menetelmän käyttöönottoon liittyen.

Aivoriiehi on yhteisöllinen ideointimenetelmä, jonka tarkoituksena on tuottaa ryhmässä luovia ratkaisuja. Aivoriiehiessä ryhmänjäsenet valmistellaan tulevaan niin, että käydään läpi säännöt ja kannustetaan olemaan avoimin mielin. Seuraavassa eli ideointivaiheessa ryhmänjäsenet saavat ideoida vapaasti ilman ennakkokäsityksiä rajatusta aiheesta. Ryhmänjäsenet kirjaavat kaikki ideat ylös ilman suodatusta. Vasta kolmannessa vaiheessa eli valintavaiheessa ideoista valitaan parhaimmat. Ideoita tarkastellaan kriittisesti ja jokaisen idean kohdalla voidaan miettiä esimerkiksi idean hyviä ja huonoja puolia. Tapoja voi olla monia, joilla isosta määrästä ideoita saadaan karsittua osa niin, että jäljelle jäisivät kyseiseen asiaan parhaiten soveltuvat ratkaisukeinot. (Ojasalo yms. 2014, 160-161.)

Käytimme myös SWOT -analyysiä arvioidessamme menetelmän käyttöönottoon liittyviä heikkouksia ja vahvuuksia. SWOT –analyysi antoi tärkeää tietoa, jota pystyttiin hyödyntämään jo kehittämistyön alkuvaiheessa. Analyysin avulla pystyttiin ennakoimaan uhkia, tukemaan heikkouksia, hyödyntämään vahvuuksia sekä pyrittiin ottamaan mahdollisuuksista kaikki potentiaali irti.

SWOT -analyysi on nelikenttä analyysi, jonka kirjaimet tulevat englanninkielen sanoista strengths, weaknesses, objectives ja threats. Suomenkielille käännettynä nämä sanat ovat vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat. Analyysi on hyvin yksinkertainen, mutta sanojen tarkoitus on suositeltavaa käydä ennen asioiden listausta läpi. Apukysymykset auttavat analyysiin osallistuvia hahmottamaan paremmin millaisia asioita kyseiseen kenttään haetaan. Analyysia voidaan käyttää monenlaisiin asioihin, kun halutaan tarkastella omaa toimintaa tai uuden idean käyttöönottoa. (Opintokeskus Sivis 2022.)

5.3 Kehittämistehtävän toteutuksen aikataulu

Opinnäytetyöni oli suunniteltu etenevän Turun ammattikorkeakoulun opinnäytetyöprosessin mukaisesti. Suunnittelutyö alkoi syksyllä 2020, jolloin etsin toimeksiantajan kehittämistyölleni. Sekä toimeksiantaja että opinnäytetyöni aihe löytyivät helposti omasta tutusta yhteistöstä, johon itsekkin kuulun. Opinnäytetyöni aloitin kirjallisesta suunnitelmasta, joka valmistui syksyn 2020 aikana. Toimeksiantajan sekä ryhmänjohtajien kanssa käytiin keskusteluja heidän toiveistaan jo suunnitteluvaiheessa. Suunnitelmat prosessin etenemiseksi saatettiin valmiiksi vuoden 2020 loppuun mennessä. Loppuvuodesta 2020 Huomaa hyvä! –menetelmän tekijät järjestivät avoimen webinaarin kertoen menetelmästä. Osallistuin webinaariin itse sekä innostin myös ryhmänjohtajia mukaan kuulemaan menetelmästä, joka oli sovittu otettavaksi käyttöön lippukunnassa. Avoimen koulutuksen lisäksi osallistuin maksulliseen kolmena iltana pidettyyn Huomaa hyvä! –koulutukseen. Kyseiset koulutukset yhdessä antoivat hyvän teoriapohjan menetelmän käyttöönotolle ja eteenpäin viemiselle.

Tammikuussa 2021 aloitin opinnäytetyöni tietoperustan kokoamisen, jonka oli alun perin tarkoitus olla kevään 2021 aikana valmis. Tietoperustan kirjoittaminen kuitenkin keskeytyi, kun kehittämistyön toteutus osoittautuikin melko työlääksi. Työstinkin aktiivisesti koko kevään 2021 ajan menetelmään liittyviä koulutus- ja ohjelmamateriaaleja koloiltoihin ryhmänjohtajien käyttöön. Tammikuussa 2021 ennen partioryhmien toiminnan alkamista tapasimme ryhmänjohtajien kanssa Zoomin avulla Huomaa hyvä! –suunnittelukokouksen merkeissä. Kokouksessa koulutin ryhmänjohtajat käyttämään Huomaa hyvä! -menetelmää ja havainnoimaan sen toimivuutta. Kokouksessa ryhmänjohtajat saivat kertoa toiveitaan Huomaa hyvä! -menetelmän käyttöönotolle, joita pyrin huomioimaan suunnitellessani menetelmän ohjelmakokonaisuuksia. Käytimme SWOT –analyysia arvioidessamme menetelmän käyttöönottoon liittyviä vahvuuksia, mahdollisuuksia, heikkouksia ja uhkia. Tämä osoittautui erittäin hyväksi työkaluksi menetelmän käyttöönotossa, sekä arvioinnin pohjana.

Suunnittelun lisäksi kävin paikan päällä valmistelmassa ohjelmia, tein kaksi havainnointikäyntiä kussakin viidessä eri ryhmässä sekä toimin tukena menetelmän käytössä vastaamalla ryhmänjohtajia mietityttäneisiin asioihin.

Huomaa hyvä! -menetelmää käytettiin säännöllisesti koko kevään 2021 ajan koloilloissa. Kevät jaettiin kahden viikon teemaviikoiksi, joita oli yhteensä seitsemän. Jokaisella teemaviikolla tutustuttiin yhteen luontevahvuuteen ensimmäistä viikkoa lukuun ottamatta, jossa painotus oli yleisesti Huomaa hyvä! -menetelmään tutustumisessa.

Elokuussa 2021 lippukunnan johtajien syyskauden aloituskokouksessa käytiin läpi bongauslapuissa ilmenneitä asioita ja mietimme Huomaa hyvä! -menetelmän käyttöä tulevaisuudessa yhdistyksen toiminnassa. Syksyllä 2021 jatkoin tietoperustan kirjoittamista joka oli keskeytynyt opinnäytetyön toteuttamisen ajaksi. Kirjoittaminen ja lähteiden hankkiminen eteni syksyn 2021 hitaasti. Tietoperustan kirjoittamisessa käytin lähteenä luonteenkasvatukseen, positiiviseen psykologiaan ja pedagogiikkaan sekä Huomaa hyvä! -menetelmään liittyvää kirjallisuutta ja oheismateriaalia. Lisäksi käytin muutamaa luotettavaa internet -lähdetä.

Vilka & Airaksinen (2003, 18) kirjoittavat ”opinnäytetyön piilevästä vaarasta”, jossa opinnäytetyön laajuus ja siihen käytetyt opintopistemääriin sidotut työtunnit saattavat ylittyä. Tästä johtuen on syytä jo etukäteen miettiä miten paljon työn aihe on mahdollista laajentua ja mitkä omat resurssit työn tekemiseen ovat opinnäytetyön tekemisen ajalla.

Aikataulun kuvauksesta on huomattavissa se, miten kaikki ei välttämättä mene niin kuin on alun perin suunnitellut. Olin varautunut siihen, että opinnäytetyö tulee työllistämään minua mahdollisesti enemmän kuin olin ajatellut. Siksi olin asennoitunut jo valmiiksi suureen työmäärään, sillä halusin pystyä panostamaan työhöni niin paljon kuin työ vaatii. Tiedostin jo valmiiksi sen, että kehittämistyön jälkeen menetelmän käyttöönotto saattaa vaatia työtä. Tein tietoisesti valinnan kun lupasin jatkaa syksyn 2021 osalta vielä menetelmän parissa, vaikka se ei varsinaisesti enää kuulunutkaan kehittämistyöni toimeksiantoon.

Keväällä 2022 pääsin keskittymään tietoperustan kirjoittamiseen paremmin muiden koulutöiden loputtua. Kirjoittamista helpottivat koko prosessin aikana kerätyt materiaalit ja muistiinpanot, jotka auttoivat kirkastamaan muistia koko kehittämistyön ajasta. Keväällä 2022 pääsin vielä esittelemään tuotokseni Zoomissa pidetyssä toiminnallisten menetelmien opinnäytetöiden esittelytilaisuudessa.

6 Kehittämistehtävän tuotos

6.1 Huomaa hyvä! -menetelmä

Huomaa hyvä! -menetelmä on Lotta Uusitalo-Malmivaaran ja Kaisa Vuorisen kehittämä menetelmä, joka perustuu positiiviseen psykologiaan ja pedagogiikkaan. Menetelmä on tarkoitettu erityisesti käytettäväksi varhaiskasvatuksessa ja alakouluissa, mutta soveltuu myös muuhun ympäristöön kasvattajien käyttöön. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 9–13.) Menetelmän kehittelijät ovat kiertäneet ympäri Suomen useammassa kymmenessä koulussa viemässä menetelmää kasvattajien tietoisuuteen. Heidän kirjansa *Huomaa hyvä!* on käännetty myös ruotsin, englannin ja kiinan kielelle. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 12.)

Menetelmä esittelee Values In Action -luokittelun kuusi hyvealuetta ja niihin kuuluvaa kaksikymmentäneljä tasavertaista luontevahvuutta, joita vahvistaa lapsen ja nuoren elämässä. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 32–33). Menetelmää varten tekijät ovat lisänneet itse alkuperäiseen luokitteluun kaksi luontevahvuutta, jotka ovat myötätunto ja sisukkuus. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017, 14). Alkuperäisiä VIA -luokittelun luontevahvuuksia ovat luovuus, uteliaisuus, arviointikyky, oppimisen ilo, näkökulmanottokyky, rohkeus (urheus), sinnikkyys, rehellisyys, innostus, rakkaus, ystävällisyys, sosiaalinen älykkyys, ryhmätyötaidot, reiluus, johtajuus, anteeksiantavuus, vaatimattomuus, harkitsevaisuus, itsesäätely, kauneuden arvostus, kiitollisuus, toiveikkuus, huumorintaju ja hengellisyys. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 32–33).

Vuorinen on jaotellut luontevahvuudet omassa tutkimuksessaan vielä kolmeen ryhmään; voima-, ydin- ja kasvuvahvuuksiksi. Näiden ryhmien tarkoituksena on auttaa lapsia, sekä kasvattajia ymmärtämään paremmin vahvuuksien käyttöä. Voimavahvuuksia joita ovat sinnikkyys, itsesäätely ja myötätunto tarvitsemme päivittäin asioiden tekemisessä. Nämä vahvuudet auttavat meitä tekemään asioita loppuun itsemme ja toisten vuoksi. Ydinvahvuudet ovat niitä vahvuuksia, jotka henkilö tuntee omakseen. Nähdessään vahvuuksien nimiä voimme melko

helposti yhdistää vahvuuden johonkin tiettyyn ihmiseen. Silloin todennäköisesti kyse on ydinvahvuudesta. Kasvuvahvuudet taas ovat niitä vahvuuksia, joita käytämme vähän tai ei juuri ollenkaan. Näiden vahvuuksien käyttö saattaa itsestä tuntua hankalalta. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2019, 76-79.)

Uusitalo-Malmivaaran ja Vuorisen (2017, 43) Vahvuusvariksen bongausoppaassa on useita esimerkkejä menetelmän toteuttamiseksi käytännössä. Kirjassa käsitellään erityisesti vahvuusbongausta. Vahvuusbongauksessa on tärkeää, että jokainen lapsi tulee tasavertaisesti arvostetuksi niissä luontevahvuuksissa missä hän on hyvä. Bongaus perustuu luontevahvuuksien tunnistamiseen, sanoittamiseen, kehittämiseen ja dokumentoimiseen toimintaympäristössä. Sen ei ole tarkoitus olla huonoon käytökseen mukautumista, huolien mitätöimistä tai vain mukavaa tekemistä, vaan tavoitteiden asettamista ja itsensä ylittämistä.

Huomaa hyvä! – menetelmä ohjaa positiivisella otteella lapsia ja nuoria hyödyntämään omia luontevahvuuksiaan vahvistaen näitä. Menetelmä auttaa lasta huomaamaan omat vahvuutensa, jolloin hän saa kiitosta ryhmänjohtajalta sekä muilta ryhmäläisiltä. Tämä kannustaa lasta keskittymään ja käyttämään omia luontevahvuuksiaan koloillan aikana tapahtuvaan toimintaan, jolloin mahdollinen epätoivottu käyttäytyminen vähenee. Sen sijaan, että huonosta käytöksestä annettaisiin varoituksia, tai rangaistuksia ohjattaisiin alusta lähtien kiinnittämään huomiota hyviin piirteisiin. (Uusitalo-Malmivaara 2016.)

6.2 Huomaa hyvä! -teemaviikkojen ohjelmakokonaisuudet

Huomaa hyvä! -menetelmän pohjalta loin partiolippukunta Mynämäen Maahisille seitsemän ohjelmakokonaisuutta, jotka soveltuivat pidettäviksi koloiltojen yhteyteen. Ohjelmakokonaisuudet järjestettiin teemaviikkoina. Jokainen teemaviikko kesti kaksi viikkoa kerrallaan. Teemaviikkona keskityttiin kerrallaan yhden luontevahvuuden vahvistamiseen, ensimmäistä teemaviikkoa lukuunottamatta. Ryhmänjohtajien suunnittelukokouksessa valitsimme teemaviikoilla käytettäviksi luontevahvuuksiksi ystävällisyyden, luovuuden,

ryhmätaidot, rohkeuden, sinnikkyuden ja innostuksen. Luontevahvuudet valittiin ryhmänjohtajien päätöksellä huomioiden ryhmien haasteet, joiden vähentämiseksi haluttiin löytää keinoja.

Kaksi viikkoa ennen teemaviikon alkamista ryhmänjohtajat saivat valmiit ohjelmat sähköisesti sekä paperiversioina kololle. Ohjelmamateriaali sisälsi tarkan aikataulun, ohjeet, bongauslapun ja tarvittavat muut materiaalit ohjelmien pitämiseksi. Materiaaleja säilytettiin kololla johtajiston huoneen pöydällä. Ryhmänjohtajilla oli mahdollisuus saada henkilökohtaista opastusta menetelmän ja ohjelmien käyttöön yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti.

Ensimmäinen teemaviikko käsitteli Huomaa hyvä! -menetelmää yleisesti, tutustutti lyhyesti kaikkiin luontevahvuuksiin ja myöhemmin tärkeäksi tulleeseen menetelmän maskottiin Vahvuusvarikseen. Ensimmäinen ohjelmamateriaali oli tarkoitettu koko koloillan kestäväksi, eli 1,5 tunniksi. Seuraavilla teemaviikoilla ohjelmamateriaali sisälsi useampia vapaavalintaisia ohjelmia sovitusta luontevahvuudesta. Ryhmänjohtaja sai valita 1–5 ohjelmavaihtoehdosta vähintään yhden ohjelman koloiltaan partio-ohjelman lisänä. Ohjelmakokonaisuuksiin oli valittu erityyppisiä ja kestoisia ohjelmia. Ohjelmakokonaisuudet sisälsivät pääasiassa Huomaa hyvä! –menetelmän materiaaleista poimittuja ohjelmia. Menetelmämateriaalien lisäksi käytin muutamaa muuta lähdettä ohjelmien valintaan. Osa alkuperäisistä ohjelmista on muutettu vastaamaan paremmin partiotoiminnan ja lippukunnan tarpeita.

Koronapandemian takia partiotoiminta jouduttiin kevään aikana keskeyttämään ja siirtämään etänä toteutettavaksi. Tästä johtuen yksi teemaviikoista piti suunnitella uudelleen, jotta se sopisi lasten kotona perheen kanssa tehtäväksi. Kotona tehtävä materiaali jaettiin kolmeen luovuus aiheiseen viikkotehtävään. Tehtävät olivat vapaaehtoisia. Valitsin kotona tehtävät ohjelmakokonaisuudet huomioiden kodeissa saatavilla olevat materiaalit. Valitsin siis ohjelmia, joihin ei tarvittu kuin valkoista paperia, mutta halutessaan pystyi myös käyttämään erilaisia askartelutarvikkeita kuten liimaa, värillistä kartonkia ja tarroja. Ohjelmat oli tarkoitettu tehtäväksi yhdessä lapsen ja vanhemman tai muun aikuisen kanssa. Tarkoituksena oli lisätä lapsen ja vanhemmat välistä yhteyttä.

Tavallisesti koloillan jälkeen ryhmänjohtajat täyttivät bongauslapun, joka sisälsi kysymyksiä koloiltaan liittyen. Jokaisen teemaviikon bongauslappu oli vähintään hieman erilainen ja ohjasi nousujohteisesti menetelmän tarkempaan havainnointiin. Bongauslappu ohjasi ryhmänjohtajia havainnoimaan omaa, sekä lasten toimintaa koloillan aikana. Samalla lomake toimi palautteenantona, jonka avulla pystyin kehittämään omaa toimintaani ohjelmia suunnitellessa.

Opinnäytetyön liitteisiin on koottu runsas materiaali, joka sisältää kehittämistyöstäni ilmoittavan lippukunnan jäsenille tarkoitetun infokirjeen, ryhmänjohtajien koulutusmateriaalit, teemaviikkojen ohjelmakokonaisuudet ja bongauslaput.

7 Kehittämistehtävän arviointi ja johtopäätökset

7.1 Havainnointi ja bongauslappujen palautteet

Huomaa hyvä! -menetelmän tarkoituksena oli tuoda lippukuntaan positiivista kasvatuksellista otetta ja saada toimintakeinoja ryhmille, joissa oli haasteita lasten levottomuuden ja keskittymisvaikeuksien kanssa. Jokainen ryhmänjohtaja käytti Huomaa hyvä! -menetelmää ja siihen suunniteltuja ohjelmakokonaisuuksia omassa ryhmässään. Ainoastaan yksi ryhmä jätti yhden teemaviikon ohjelmakokonaisuuden kokonaan väliin korvaten sen partio-ohjelmalla.

Koska kyseessä oli kehittämistyö varsinaista tutkimusta menetelmän hyödyistä tai toimivuudesta ei tarkemmin analysoitu. Menetelmän käyttöä arvioitiin havainnoimalla ja ohjelmakokonaisuuksia kehitettiin pitkin kevättä ryhmänjohtajilta saadun palautteen perusteella. Bongauslappuja, joita käytettiin havainnoitiin ja palautteen keruuseen täytettiin kehittämistyön aikana yhteensä 33 kappaletta. Kevään aikana keskustelin kaikkien kehittämistehtävään osallistuneiden ryhmänjohtajien kanssa ja otin palautetta vastaan myös suullisesti. Yhteiset keskustelut ryhmänjohtajien kanssa olivat voimaannuttavia ja innostavia. Erityisesti tilanteet joissa ryhmänjohtaja koki saaneensa apua ja uutta näkökulmaa lasten ohjaamiseen olivat hienoja hetkiä.

Bongauslapussa ryhmänjohtajat arvioivat ohjelmakokonaisuuksien laatua, muun muassa sitä, oliko ohjeita helppo noudattaa ja soveltuivatko ohjelmat koloiltaan. Jo heti alussa huomasin, että haasteita toi monelle eri ikäryhmälle yhteiseksi tarkoitettu ohjelmamateriaali. Kohderyhmänä olivat 1-5. – luokkalaiset lapset ja taitotaso ensimmäisen ja viidennen luokan välillä olikin huomattava. Ryhmänjohtajat noudattivat ohjeita hyvin tarkasti eikä osa ryhmänjohtajista osannut muokata ohjelmaa helpommaksi oma-aloitteisesti. Haasteeseen vastattiin nopeasti ja jo toisen ohjelmakokonaisuuden kohdalla ohjelman muokkaaminen olikin jo huomattavasti helpompaa. Ohjelman muokkaamiseen tehtiin kirjalliset ohjeet ohjelmamateriaalin sisälle. Muuten ohjelmakokonaisuuksia pidettiin toimivina, ne olivat hyvin selkeitä ja

yksityiskohtaisia. Erityisen hyvänä pidettiin sitä, että ohjelmat olivat valmiita kokonaisuuksia, joista oli helppo valita omaan koloiltaan sopivat ohjelmat, eikä ryhmänjohtajien tarvinnut tehdä juuri mitään ennakkovalmisteluja ohjelman pitämiseksi.

Bongauslappu ohjasi pysähtymään myös oman toiminnan tarkasteluun. Ryhmänjohtajat arvioivat omaa innostuneisuuttaan ja positiivisuuttaan koloillan aikana. Huomiota kiinnitettiin vahvuuspuheen käyttöön, joka tuntuikin monesta ryhmänjohtajasta haastavalta mikäli se ei tullut häneltä luonnostaan.

Bongauslappuista on huomattavissa, miten innostuneita lapset olivat koloilloissa pääasiassa olleet. Erityisesti innostuneisuus korostui ryhmätyötaitot teemaviikolla, mutta innostuneisuutta näkyi runsaasti myös muina teemaviikkoina. Haasteita ryhmissä tuottivat jotkin yksittäiset lapset, joilla huomattiin olevan erityistarpeita. Näiden lasten kohdalla ryhmänjohtajat kiinnittivät enemmän huomioita syihin lapsen käyttäytymisen takana. Tehtiin sellaisia huomioita kuin, että lapsella saattoi olla esimerkiksi väsymystä, näläntunnetta tai tietty luontevahvuus tarvitsi erityistä vahvistamista.

Kävin havainnoimassa jokaista sudenpentu- ja seikkailijaryhmää kaksi kertaa kevätkauden aikana. Tein havainnon, että ryhmänjohtajilla oli hyvin erilaisia tapoja olla vuorovaikutuksessa lasten kanssa. Toiset ryhmänjohtajat pysyttelivät mieluummin taka-alalla ohjaten lapsia ikään kuin ylhäältä päin, kun toiset taas olivat aktiivisesti itse mukana lasten kanssa. Ryhmänjohtajat olivat asennoituneet menetelmän käyttöön hyvin eri tavalla. Osa ryhmänjohtajista osoitti uteliaisuutta ja kiinnostusta kun taas osa koki menetelmän haastavana ja aikaa vievänä.

7.2 Aivorihi ja SWOT -analyysi osana tuotoksen onnistumisen pohdintaa

Kevään alussa ennen menetelmän käyttöönottoa pidimme Zoomissa toiminnallisen ryhmänjohtajien Huomaa hyvä! -suunnittelukokouksen, joka kesti yhteensä kaksi tuntia. Suunnittelukokouksessa osallistin ryhmänjohtajat aivoriheen, jossa he saivat ideoita ja esittää toiveita siitä miten menetelmä otetaan käyttöön.

Ryhmänjohtajat toivoivat, että menetelmän ohjelmat eivät olisi koko koloillan kestäviä vaan lyhyempiä ohjelmia, joita voisi käyttää esimerkiksi välileikkinä tai lopuksi hartautena. Lisäksi toivottiin valmiita ohjelmia, niin ettei ryhmänjohtajien tarvinnut osallistua ohjelmakokonaisuuksien suunnitteluun. Joustavuutta ja ohjelmien ennakkoon saatavuutta pidettiin tärkeänä. Menetelmän toivottiin olevan käytössä vähintään joka toisena viikkona koloilloissa, jotta se ei menettäisi merkitystään.

Aivoriihessä esille tullee asioihin halusin kiinnittää erityistä huomiota, jotta ohjelmakokonaisuudet palvelisivat ryhmänjohtajia mahdollisimman hyvin. Mielestäni onnistuin toteuttamaan hyvät ohjelmakokonaisuudet, joissa huomioitiin kaikki ryhmänjohtajilta tulleet huomiot. Ensimmäinen ohjelma toteutettiin kokonaisuutena koloiltana, mutta seuraaviin ohjelmakokonaisuuksiin oli valittu useampia lyhyitä ohjelmia. Ohjelmat tulivat täysin valmiina ryhmänjohtajien saataville kaksi viikkoa ennen ohjelmakokonaisuuden käyttöä. Menetelmä toteutettiin kahden viikon teemaviikkoina, joten menetelmää käytettiin vähintään kerran kahdessa viikossa. Osa ryhmistä käytti menetelmää jopa viikoittain. Ainoastaan yhdellä ryhmällä tuli yksi pidempi väli menetelmän käyttöön, mikä johtui kevään hektisyydestä, sekä partiotoiminnan tauottamisesta koronatilanteen vuoksi.

Suunnittelukokouksessa teimme SWOT -analyysiin, jossa ryhmänjohtajat saivat arvioida menetelmän käyttöönottoon liittyviä vahvuuksia, mahdollisuuksia, heikkouksia ja uhkia. Vahvuusiksi kirjattiin ohjelman suunnittelu ja tekeminen, ongelmien ratkaiseminen uusilla tavoilla ja kehittymismyönteisyys. Vaikka suunnittelu koettiin vahvuutena, ei ryhmänjohtajilla ollut halukkuutta lähteä suunnittelemaan ohjelmakokonaisuuksia suunnittelukokousta pidemmälle. Tämä oli itselleni pienoinen pettymys, sillä itse olin kovin innostunut aiheesta ja yhdessä tekeminen on yleensä yksin tekemistä mukavampaa. Toisaalta ymmärrän, että ryhmänjohtajat ovat melko kuormittuneita ja useammassa muussa projektissa jo mukana.

Toteuttamisen ja ongelmaratkaisutaitojen vahvuutta havainnoin useastikin yhteisissä keskusteluissa ja havainnointikerroilla. Eräs ryhmänjohtaja esimerkiksi

keksi käyttää luovuuttaan ryhmätaidot teemaviikolla niin, että muokkasi sisätiloihin tarkoitettut ohjelmat ulkona toteutettaviksi. Lapsille annettiin tehtäväksi kääntää matto, niin että jokaisen ryhmässä olevan piti seistä maton päällä. Ulkona toteutettavaksi tämä muuntautui helposti, kun ryhmänjohtaja keksi käyttää puolijoukkueteltan maavaatetta maton sijaan. Samalla tavoin kun muovimukeilla lattialla soittaminen muuntautui ulkona tehtäväksi pienen laudanpätjän päällä.

Kehittymismyönteisyys näkyi yleisesti koko menetelmän käyttöönoton ajan. Lippukunta on jo aiemmin osoittanut kehittymismyönteisyyttä erilaisten projektien kautta. Pääasiassa menetelmä otettiin hyvin vastaan ja keinoja haluttiin löytää, mutta menetelmän käyttöönoton hyötyjä myös osittain epäiltiin.

Menetelmän mahdollisuuksina nähtiin uusien asioiden oppiminen, itsensä kehittäminen, ryhmien levottomuuden väheneminen, hyvinvoinnin ja viihtyvyyden lisääntyminen sekä lapsiin paremmin tutustuminen ja yksilöllisempi ohjaus. Uusien asioiden oppiminen toteutui jo suunnittelukokouksen aikana. Menetelmä oli lähes kaikille ryhmänjohtajille täysin vieras entuudestaan. Havainnointikerroilla ryhmänjohtajat toivat esille oivalluksia, joita olivat lapsista havainnoineet. Ilman menetelmää näitä havaintoja tuskin olisi tehty. Erityisesti erityistä tukea tarvitsevien lasten kohdalla huomatu vahvuudet toivat uudenlaista näkökulmaa yksilölliseen ohjaukseen. Osa ryhmänjohtajista osasi huomata myös näissä lapsissa ydinvahvuuksia, joita hyödyntää ohjauksessa.

Menetelmän hyöty lasten levottomuuden hillitsemisessä oli vaikeasti tulkittavissa. Ryhmänjohtajista osa tuntui saaneensa apua menetelmästä, mutta sen vaikutukset olisivat varmasti nähtävissä paremmin pidemmällä aikavälillä tarkasteltaessa. Osa ryhmänjohtajista koki ettei menetelmän käyttö vähentänyt ryhmän levottomuutta ollenkaan. Itse koen, että näissä tilanteissa ryhmässä ei välttämättä ollut ennestään merkittäviä haasteita lasten kanssa tai ryhmänjohtaja ei syystä tai toisesta käyttänyt menetelmää sovitulla tavalla.

Heikkouksina ajateltiin olevan ryhmänjohtajien taidot luonteenvahvuuksien tunnistamiseen. Osa koki, että menetelmän käyttöönotto vaatisi perusteellista

menetelmäosaamista. Lisäksi heikkouksiksi lueteltiin oman käyttäytymisen tietoisesta muuttamisesta aiheutuva vaikeus, motivaation puute ja koloiltojen hektisyys.

Ryhmänjohtajille menetelmä oli lähes kaikille vieras. Ryhmänjohtajilla oli mahdollisuus osallistua maksuttomaan Huomaa hyvä! -menetelmästä kertovaan webinaariin, jonka lisäksi tutustutin vielä itse ryhmänjohtajat menetelmään. Osa ryhmänjohtajista koki, että olisi tarvinnut enemmän koulutusta menetelmän käyttöön. Menetelmä koettiin osittain haasteellisena ymmärtää. Tämän ajattelen johtuvan siitä, että kyseinen kasvatustyyppi ei ole sellainen tyypillinen malli mitä ryhmänjohtajat ovat käyttäneet tai miten heidät on esimerkiksi itse kasvatettu. Tähän liittyy heikkoudeksi huomattu oman käyttäytymisen tietoinen muuttaminen ja motivaation puute. Otin nämä huomioon tukkiessani ryhmänjohtajia menetelmän käyttöön. Pyrin motivoimaan heitä parhaani mukaan ja kannustamaan rohkeasti menetelmän käyttöön edes pienin askelin. Tässä menetelmässä tärkeintä on aloittaa ja herkistyä huomaamaan vahvuuksia. Vaikka vahvuuksia ei osaisi vielä ulkoa, niin edes muutaman vahvuuden huomaaminen herkistää seuraavankin vahvuuden huomaamiselle.

Viimeisenä heikkoutena koettiin koloiltojen hektisyys, jolloin pelättiin ettei vahvuuksien huomaamiselle ole aikaa. Etenkin isoissa noin 15 lapsen ryhmissä yhden ryhmänjohtajan voi olla haasteellista huomata ja sanoittaa tasapuolisesti lasten vahvuuksia. Hektisyyteen vaikuttaa mielestäni hyvin paljon se miten koloilta on suunniteltu. Mikäli ohjelmaa on suunniteltu enemmän kuin aikaa olisi, se tekee koloillasta hektisen. Ohjelman lisäksi pitäisi huomioida esimerkiksi ajat siirtymisiin ohjelmasta toiseen ja ohjeituksiin. Ison lapsiryhmän ohjaaminen vaatii ryhmänjohtajalta yhteyttä lapsiin. Jos yhteyttä ei ole tai se on vasta kehittymässä, saattaa sekin vaikuttaa koloillan hektisyyteen.

Mahdollisiksi uhiksi menetelmän käyttöönotolle kirjattiin ryhmänjohtajien sitoutumattomuus menetelmän käyttöön, ryhmien ajan riittämättömyys kaikkiin ohjelmiin, mitä kevään aikana pitäisi tehdä, johtaja ei osaa tai ehdi käyttämään vahvuuspuhetta, lapset eivät kiinnostu menetelmästä, lapsesta ei löydy mitään hyvää, lapset ajattelevat, että keuhut ovat teennäisiä, korona keskeyttää partiotoiminnan.

Uhkia ilmeni kevään aikana, mutta onneksi vain pienessä mittakaavassa. Ryhmänjohtajat olivat pääasiassa sitoutuneita menetelmän käyttöön, vaikkakin kaikki eivät olleet menetelmästä yhtä innoissaan. Bongauslappujen mukaan ohjelmia käytettiin hyvin. Ohjelmia käytettiin koloilloissa jopa enemmän kuin olin alun perin ajatellut. Ryhmänjohtajat saivat valita 3-5 vaihtoehtoista vähintään yhden ohjelman käytettäväksi. Usein ohjelmia oli käytetty useampia tai jopa kaikki ohjelmat oli hyödynnetty useampana teemaviikkona.

Vahvuuspuhe jakoi mielipiteitä laidasta laitaan. Osa ryhmänjohtajista huomasi käyttäneensä jo aiemmin tietämättään vahvuuspuhetta, kun taas osalle vahvuuspuheen käyttö tuntui olevan kovin haasteellista ja jopa epämiellyttävää. Tilanteessa, jossa vahvuuspuheen käyttö koettiin haasteelliseksi, yritin kannustaa positiiviseen puheeseen, yleisesti kannustamiseen ja vuorovaikutukseen lasten kanssa.

Havainnointikerralla huomasin yhden ryhmän kohdalla menetelmän olevan entuudestaan tuttu koulumaailmasta. Tässä ryhmässä osa lapsista ei ollut mielissään, että partiossa tehdään lapsen sanojen mukaan ”koulujuttuja”. Uskon kuitenkin valinneeni ohjelmiin enemmän toiminnallisia kuin pohdiskelevia ohjelmia, joka vie hieman tunnetta koulumaailmasta pois. Uhka koronan keskeyttämästä partiotoiminnasta koettiin myös. Maaliskuussa 2021 kasvokkain tapaamiset kiellettiin, joten päätin suunnitella yhden teemaviikon kotiin yhdessä perheiden kanssa tehtäväksi. Koen, että tämä muutos toi vain lisäarvoa menetelmän käytölle ja osallisti myös vanhemmat positiivisen kasvatuksen menetelmään ja lapsen kanssa yhdessä tekemiselle.

Suunnittelukokouksen lopussa keräsin palautetta ryhmänjohtajilta. Palaute oli odotettua runsassanisempaa ja sitä oli sen vuoksi erityisen mukava lukea. Ryhmänjohtajat antoivat nimettömästi palautetta suunnittelukokouksesta muunmuassa seuraavilla sanoilla:

”Kivasti erilaisia menetelmiä. Ryhmiin jakaantuessa myös kaikki sai hyvin ideoita kasaan, joten eiköhän kaikki aktiivisesti osallistuneet. Toivottavasti saadaan hyvin homma pyörimään ja levottomuus vähenemään.”

"Kokous oli hyvin suunniteltu ja järjestetty. kiinnosti keksittyä alusta loppuun koska kokous oli monipuolinen. Mielestäni sain paljon irti ainakin siihen nähden, että ennen kokousta olin aivan pihalla koko hommasta."

"Kiitos mielenkiintoisesta ja hyvin suunnitellusta koulutuksesta. En ihan sisäistänyt täysin ideaa, mutta jonkilaisen käsityksensä. Tämä on todella laaja aihe ja varmasti olit löytänyt pääpointit tähän kokoukseen."

"Hyvä, että päästiin itse miettimään asioita ja jakamaan ajatuksia. Itselle menetelmä ihan vieras, koska en syksyllä ehtinyt yleiseen koulutukseen. Tulee käyttöön, ja huomaamattani olen käyttänyt muutenkin lapsia rohkaistessani esim. tulenteossa."

Kokouksen jälkeen olin hyvin tyytyväinen kokoukseen kokonaisuudessaan. Olin panostanut kokouksen suunnittelutyöhön erityisen paljon, sillä toivoin ryhmänjohtajien innostuvan kehittämistyöstä. Ryhmänjohtajat olivat aktiivisesti mukana koko kokouksen ajan ja osallistuivat aktiivisesti suunniteltuihin toiminnallisiin tehtäviin menetelmän käytön käynnistämiseksi.

7.3 Menetelmän jatkosuunnitelmat ja kehittämisideat

Syksyn alussa kehittämistehtävän päätyttyä kävimme läpi yhteenvedon menetelmän käytöstä ja bongauslapuissa ilmenneistä kommentteista jatkosuhteen. Menetelmä koettiin pääosin hyvänä asiana, erityisesti positiivisuuden lisäämistä pidettiin arvokkaana. Osa ryhmänjohtajista oli saanut hienoja oivalluksia menetelmän kautta ja oppineet näkemään haasteellisimminkin lapsissa vahvuuksia. Huomaa hyvä! -menetelmän käyttöön kaivattiin edelleen lisää koulutusta ja vahvaa tukea. Menetelmä vaikutti kiinnostavalta, mutta uuden menetelmän juurruttaminen osaksi omaa toimintaa olisi vaatinut melko suurta panostusta myös tulevaisuudessa. Lippukunnan johtajistosta vain osa oli koulutettu menetelmän käyttöön ja uusia johtajia tuli mukaan toimintaan syksyllä. Uusien ryhmänjohtajien kouluttaminen menetelmän käyttöön olisi pitänyt aloittaa samasta pisteestä kuin kehittämistyö alun perin lähti. Menetelmästä oli saatavilla kirjallinen materiaali, mutta omatoimisesti menetelmään tutustuminen ei motivoinut uusia ryhmänjohtajia vieraan menetelmän käyttöön.

Päätimme jatkaa syksyllä 2021 Huomaa hyvä! -menetelmää kiinnittämällä huomiota vahvuuspuheen käyttöön. Pidin vahvuuspuheeseen keskittyvän 45

minuuttia kestävän toiminnallisen etäkoulutuksen ryhmänjohtajille syksyn alussa tukemaan ryhmänjohtajia vahvuuspuheen käyttönotossa. Koulutuksessa kävimme vahvuuspuheen perusteita ja tarkoitusta läpi. Ryhmänjohtajat osallistettiin kertomaan omia konkreettisia tilanteita koloilloista joissa he ovat käyttäneet vahvuuspuhetta. Oli ilo huomata, miten nopeasti ja helposti näitä tilanteita ryhmänjohtajat saivat kerrottua ilman pidempää miettimisaikaa. Tästä voisin vetää johtopäätöksen, että menetelmän käyttö oli kevään aikana tullut melko tutuksi, vahvuuksia oli huomattu ja niitä oli tuotu sanallisesti esille.

Valitettavasti lippukunnasta ei kuitenkaan löytynyt henkilöä, joka olisi ollut valmis ottamaan vastuulleen menetelmän jatkosta huolehtimisen. Menetelmän käyttö koloilloissa jäi siis ryhmänjohtajien omaan harkintaan. Kehittämistyöhön suuresti panostaneena menetelmän jatko tietysti suretti. Toiveena oli, että menetelmässä olisi nähty suuremmat mahdollisuudet ja hyödyt lasten ohjauksessa ja kasvatuksessa, jotta menetelmän jatkosta olisi saatu sovittua vahvemmat suunnitelmat jatkoon. Epäilen, että menetelmän käyttö ilman lippukuntavetoisuutta jää melko pian pois käytöstä ryhmien toiminnassa.

Uskon ja toivon kuitenkin, että osaan ryhmänjohtajista sain istutettua edes pienen ajatuksen siitä, miten positiivisella kasvatuksella ja hyvän huomaamisella voidaan vaikuttaa positiivisesti lapsen käyttäytymiseen. Haasteellisina ohjaushetkinä toivon, että ryhmänjohtaja pystyisi turvautumaan menetelmän materiaaleihin ja muistelemaan kasvatusta positiivisen kautta. Lippukunnan tiloihin jäivät materiaalit Huomaa hyvä! – menetelmän käytöstä ja ne ovat jatkossakin ryhmänjohtajien vapaassa käytössä. Ohjelma- ja koulutusmateriaalit ovat löydettävissä myös sähköisesti lippukunnan käyttämästä pilvipalvelusta. Tämän opinnäytetyön liitteenä löytyy kehittämistyön tuotoksena tehty tiedote sekä seitsemän teemaviikon ohjelmakokonaisuudet ja bongauslaput.

7.4 Eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyössä noudatettiin ammattikorkeakoulujen eettisiä suosituksia. Koko prosessi eteni toimeksiantajalla näkyvästi. Opinnäytetyöstä laadittiin kirjallinen

suunnitelma, joka hyväksyttiin allekirjoituksin ja tallennettiin sähköiseen Ankkuri-palveluun. Lippukunnan jäsenille jaettiin jo syksyn 2020 aikana tiedote tulevasta kehittämistyöstä sekä paperisena, että sähköisesti. Lisäksi uusia jäseniä tiedoitettiin ryhmänjohtajien toimesta pitkin toimintakautta meneillään olevasta kehittämistyöstä. Kehittämistyöhön osallistuminen oli täysin vapaaehtoista ja esimerkiksi havainnoinnin kohteena olemisesta sai halutessaan kieltäytyä. Lapsille menetelmän käytöstä ja havainnointitilanteista kerrottiin ikätason mukaisesti. Eettisten suositusten (2019, 7) mukaan henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan tulee kiinnittää erityistä huomiota. Opinnäytetyössäni ei käsitelty lainkaan henkilötietoja ja opinnäytetyön kirjoittamisessa huomioitiin se, ettei yksittäisiä henkilöitä tai tiettyä lapsiryhmää ole tunnistettavissa. Tästä johtuen tutkimuslupaakaan ei tarvittu.

Lähteinä tässä opinnäytetyössä on käytetty ajankohtaisia ja korkeintaan kymmenen vuotta vanhoja lähteitä, muutamaa suositeltua vanhempaa lähdettä lukuunottamatta. Lähteiksi on valittu pääasiassa tieteeseen perustuvia luotettavia kirjallisuuslähteitä ja niiden valinnassa on käytetty lähdekritiikkiä. Lähteiksi valikoitui lisäksi menetelmään liittyvää kirjallisuutta sekä partiotoimintaan liittyviä internet –lähteitä. Etsiessäni sopivia lähteitä huomasin pian, että positiivisesta psykologiasta ja pedagogiikasta on melko vähän suomenkielistä kirjallisuutta. Vaikka kirjallisuutta oli vähän, olivat ne mielestäni laadultaan hyviä ja kattavia. Käytetyt lähteet on merkitty opinnäytetyön tekstin yhteyteen sekä opinnäytetyön lähdeluetteloon asianmukaisin tavoin. Olen halunnut jaotella tekstin selkeästi teoriaosiin ja osiin, joissa on omaa pohdintaani, jotta tahattomalta plagioinnilta vältyttäisiin.

7.5 Ammatillinen kasvu

Hyvässä toiminnallisessa opinnäytetyössä toimeksiantajan saaminen on erityisen suositeltavaa ammatillisen kasvun näkökulmasta. Toimeksiantajan kautta pääsee kiinni nykyhetken työelämään ja sen haasteisiin. Mahdollisuudet tutustua ennen valmistumista työelämäkumppaneihin ja näyttää omaa osaamista voi avata ovia tulevan työpaikan saamiselle. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 16-17.)

Toimeksiantajanani toimi partiolippukunta Mynämäen Maahiset ry. Koska partio on pääasiassa vapaaehtoista yhdistystoimintaa, ei työllistymisen ja siihen liittyvän verkostoitumisen näkökulmasta toimeksiantaja ollut siihen tarkoitukseen sopiva. Sosionomilla on mahdollisuus työllistyä myös yhdistystoimintaan, pääasiassa erilaisten projektien kautta. Opinnäytetyön avulla sain vahvistettua kokemustani ja osaamistani projektityöskentelystä.

Opinnäyteprosessi on tuntunut pitkältä, mutta sitäkin opettavaisemmalta. Prosessi aloitettiin noin kaksi vuotta sitten ja se on saanut hiljalleen kehittyä. Opinnäytetyön tekeminen ei oikeastaan pysähtynyt kahden vuoden aikana ollenkaan vaan eteni, mutta vain eri tahtiin eri ajankohtina. Pitkän aikavälin perehtyminen aiheeseen on mahdollistanut sen, että olen pystynyt sisäistämään käyttämäni menetelmän täysin. Voin toimia itsevarmana ja seisoa täysin menetelmän takana ikään kuin asiantuntijana.

Menetelmään tutustuminen on tuonut itselleni uutta näkemystä lasten kasvatukseen. Menetelmä on auttanut minua löytämään omia ydinvahvuuksiani, sekä niitä vahvuuksia joita voisin vielä kehittää. Lohdullista on kuitenkin se, että vahvuuksia pystyy vahvistamaan. Tekosyille ei siis ole sijaa silloin, kun mietin etten jostain asiasta selviydy, koska nyt olen vain syntynyt tällaiseksi.

Erytisesti olen tyytyväinen siihen, että valitsin kehittämistyön tutkimustyön sijaan. Ihmisenä olen enemmän tekijä kuin tutkija. Haluan päästä konkreettisesti tekemään ja luomaan käsilläni. Kehittämistyössäni sainkin luoda ja materiaalia syntyikin useampien sivujen verran. Vaikka materiaaleissa käytin suurimmaksi osaksi jo valmista materiaalia, tuli minun räätälöidä niistä juuri toimeksiantajalle sopivat kokonaisuudet. Itse olen tyytyväinen tuotoksiini. Perfektionistina kuitenkin löydän niistä vielä paljonkin kehitettävää, mutta laadullisesti ajattelen materiaalin olevan keskivertoa parempaa. Tuotoksiin on käytetty lukemattomia työtunteja. Koen, että jos johonkin ryhdyn niin siihen ryhdytään 110% eikä yhtään vähempää.

Hienoa oli myös se, että toimeksiantajana toimi minulle tuttu yhteisö. Tämä erityisesti motivoi minua. Pääsin tutustumaan paremmin lippukuntamme

mahtavaan johtajistoon ja tekemään heidän kanssaan tätä kehittämistyötä. Huonona puolena kuitenkin voisin mainita sen, että tein opinnäytetyöni yksilötyönä. Uskon, että pari- tai ryhmätyönä tehty opinnäytetyö olisi voinut ammatillisesti olla vielä rikkaampi. Tosin siinäkin olisi ollut omat haasteensa ja vaaranpaikkansa. Erityisesti etäisyys ja yksilöllinen etenemisaikataulu olisivat tuoneet omat haasteensa opinnäytetyön tekemiselle.

Opinnäytetyöprosessin aikana olleet työpajat koin erittäin hyvinä kasvunpaikkoina. Muiden opiskelijoiden tapaaminen ja töistä tehdyt vertaispalautteet toimivat inspiraationa omalle työlle. Koronan takia tapaamiset toteutettiin kaikki etänä. Ajattelisin, että näinkin ison työn tekeminen ja kokemusten jakaminen olisi ollut kasvotusten luokkatilanteessa hedelmällisempää. Valitettavasti maailman tilanteeseen ei pystynyt vaikuttamaan. Olisin kuitenkin toivonut etänä toteutettaviin työpajoihin enemmän läsnäoloa ja luovaa toiminnallisuutta.

Lähteet

Arene ry 2019. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset 2020. Viitattu 8.4.2022.

Avola P. & Pentikäinen V. 2019. Kukoistava kasvatus. Positiivisen pedagogiikan ja laaja-alaisen hyvinvointiopetuksen käsikirja. BEEhappy Publishing.

Kaisa Vuorinen 2020. Viitattu 21.10.2020. <https://kaisavuorinen.com/>

Kumpulainen, K., Mikkola, A., Rajala A., Hilppö, J. & Lipponen L. 2014. Positiivisen psykologian voima. Teoksessa Uusitalo-Malmivaara L. (toim.) Jyväskylä: PS –kustannus.

Leskisenoja E. & Sandberg E. 2019. Positiivinen pedagogiikka ja nuorten hyvinvointi. PS- kustannus.

Leskisenoja E. 2017. Positiivisen pedagogiikan työkalupakki. Jyväskylä: PS -kustannus.

Leskisenoja E. 2019. Positiivinen pedagogiikka varhaiskasvatuksessa. Jyväskylä: PS -kustannus.

Luostarinen A. & Nieminen J. 2019. Arvioinnin käsikirja. Jyväskylä: PS -kustannus.

Mynämäen Maahiset ry. Viitattu 12.10.2020. <http://www.mynamaenmaahiset.fi/>

Ojasalo K.; Moilanen T. & Ritalahti J. 2014. Kehittämistyön menetelmät, uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Sanoma Pro.

Opintokeskus Sivis. Viitattu 9.4.2022. <https://www.ok-sivis.fi/>

Partio 2022. Viitattu 2.4.2022. www.partio.fi

Räsänen J. 2020. Valitsen vahvuuden. Uuden koulun luonne, periaatteet ja mahdollisuudet. Ulkoisesta hallinnasta opastavaan vahvuuspedagogiikkaan. Lector Kustannus Oy.

Trogen T. 2020. Positiivinen kasvatus. 2. painos. Jyväskylä: PS -kustannus.

Trogen T. 2021. Ilo olla yhdessä. Positiivisen vanhemmuuden voima. Helsinki: Kirjapaja.

Turun ammattikorkeakoulu, Optima. Viitattu 13.10.2020.
<https://optima.turkuamk.fi/>

Uusitalo-Malmivaara L. & Vuorinen K. 2017. Huomaa hyvä! Näin ohjaat lasta ja nuorta löytämään luontevahvuutensa. Jyväskylä: PS -kustannus.

Uusitalo-Malmivaara L. & Vuorinen K. 2018. Huomaa hyvä! Vahvuusvariksen bongausopas. Jyväskylä: PS -kustannus.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Kustannusosakeyhtiö Tammi

Liite 1 Tiedote kehittämistyöhön osallistuville sekä heidän huoltajilleen

Kuva: Huomaa hyvä!
www.kaisavuorinen.com

TIEDOTE KEHITTÄMISTYÖHÖN OSALLISTUVILLE SEKÄ HEIDÄN HUOLTAJILLE

Hyvät 1.-5. -luokkalaiset partiolaiset, heidän huoltajat sekä ryhmänjohtajat. Aloitan lippukunnassamme Mynämäen Maahisissa kehittämistyön sosionomi (AMK) opinnäytetyön toimeksiantona. Keväällä 2021 on tarkoituksena ottaa koloiltoihin käyttöön Huomaa hyvä -menetelmä.

Kehittämistyön tausta ja tarkoitus

Lippukuntamme joissain sudenpentu- ja seikkailijaryhmien koloilloissa on jo pidemmän aikaan esiintynyt lasten levottomuutta, keskittymiskyvyttömyyttä ja tottelemattomuutta. Olemme saaneet tästä palautetta lapsilta, lasten vanhemmilta sekä ryhmänjohtajilta. Lippukuntana haluamme panostaa siihen, että jokaisella on oikeus mukavaan ja toimivaan partioharrastukseen. Valitsin kehittämistyöhön Huomaa hyvä – menetelmän, jonka avulla siirretään huomio epätoivotusta käyttäytymisestä lapsen hyviin ominaisuuksiin. Menetelmä auttaa lasta huomaamaan omat vahvuutensa, jolloin hän saa helpommin onnistumisen kokemuksia sekä kiitosta ryhmänjohtajalta sekä muilta ryhmäläisiltä. Tämä kannustaa lasta keskittymään ja käyttämään omia luontevahvuuksiaan koloillaan aikana tapahtuvaan toimintaan, jolloin mahdollinen epätoivottu käyttäytyminen vähenee.

Kehittämistyön kulku

Kehittämistyön toteutuksen suunnittelu aloitettiin lokakuussa 2020. Menetelmä otetaan käyttöön vuoden 2021 alussa jatkuen kesään asti, jonka aikana tiedonkeruu havainnoinnin avulla tapahtuu. Tämän jälkeen menetelmästä laaditaan raportti, jossa kuvataan koko kehittämistyön kulku.

Vapaaehtoisuus, tietojen luottamuksellisuus ja tietosuoja

Kehittämistyötä varten havainnoimme menetelmän soveltuvuutta ja toimivuutta lapsiryhmissä allekirjoittaneen sekä ryhmänjohtajien toimesta. Kehittämistyöhön osallistuminen on vapaaehtoista ja Sinulla on mahdollisuus kieltää oman toimintasi havainnointi koloilloissa. Huoltaja voi myös kieltää alaikäisen lapsen havainnoinnin.

Kehittämistyön aikana kerätyn tiedon käsittelen luottamuksellisesti. Henkilötietoja opinnäytetyössä ei käsitellä ollenkaan, eikä kirjoittamastani raportista voida tunnistaa yksittäisiä henkilöitä.

Mikäli sinulla heräsi kysymyksiä kehittämistyöhön liittyen tai haluat kieltää kehittämistyöhön liittyvän itsesi tai huollettavan havainnoinnin koloiltojen aikana, ota yhteyttä:

Sannamari Mäkelä, 0505177855 tai sannamari.partio@gmail.com
Sosionomi (AMK) -opiskelija
Turun ammattikorkeakoulu

PARTIO
scout
MYNÄMÄEN
MAAHISET ry

Kuva: Huomaa hyvä!
www.kaisavuorinen.com

Liite 2: Huomaa hyvä! teemaviikkojen ohjelmamateriaalit ja bongauslaput

Huomaa hyvä! koloilta vk 4-5

HUOMAATHAN ETTÄ SINUN TULEE PEREHTYÄ OHJELMAN SISÄLTÖÖN ETUKÄTEEN JA VARMISTAA ETTÄ SINULLA ON KAIKKI TARVITTAVAT VÄLINEET JA ESIVALMISTELUT TEHTYINÄ. OHJELMIIN ON LAITETTU OHJEELLINEN AIKA, MUTTA VOIT ITSE VALITA MITÄ OHJELMAA PAINOTAT ENEMMÄN. TARKOITUS ON ETTÄ AIKAA ON RIITTÄVÄSTI MYÖS TEHTÄVIEN PURUILLE JA HYVÄN HUOMAAMISELLE 😊

Hieman ennen koloillan alkua huomioitavaa.

Ole partiolaisia vastassa ajoissa. Huomioi jokainen partiolainen, kun hän saapuu paikalle. Keskity omaan kehonkieleesi, hymyile, moikkaa ja toivota tervetulleeksi tai mainitse että kiva nähdä. Mikä itsellesi tuntuu luontevimmalta. Pyri ylittämään itsesi tässä asiassa. Muistuta itseäsi positiivisuudesta ja koita säilyttää se koloillan alusta loppuun asti niin hyvin kuin mahdollista. Käytät tässä innostusta ja itsesääätelykykyä! Voit siis myös vahvistaa omia luonteenvahvuuksiasi samalla kun vahvistat ryhmäläistesi tietoisuutta luonteenvahvuuksista. Mikäli edellä mainitut asiat tuntuvat luontevilta, otat tämän ohjelman rennolla otteella, innolla ja avoimesti vastaan, luultavasti luonteenvahvuutesi on innostus. Mikäli tunnet tästä pelonsekaista tunnetta ja mietit, onko tätä pakko noudattaa, niin koita ottaa nämä ohjeet vastaan ja anna niille mahdollisuus. Edellä mainituista asioista tunnistat, että kehitettävä luonteenvahvuutesi on innostus.

Koloilta alkaa, on aika koota kaikki yhteen. Ota VAHVUUSVARIS esille!

Tarvikkeet: Varis pehmolelu, tiedotteita Huomaa hyvä! -menetelmästä

Tämän kolokerran aiheena on Huomaa hyvä! Lippukuntamme johtajistoon kuuluva Sannamari, antaa meille koulutehtävänä erilaisia ohjelmia, joita suoritamme kevään aikana muun ohjelman ohessa. *(Tämän voi myös kertoa lopuksi, jos on helpompi/sopivampi: Koulutehtävään liittyy havainnointia, joka tarkoittaa, että Sannamari ja ryhmänjohtajat seuraavat mitä lapset tykkäävät ja miten he käyttäytyvät kevään koloilloissa, kun käytössämme on Huomaa hyvä! ohjelmaa. Jaamme tiedotteen kotiin, jossa on lisätietoja ja ohjeet mikäli haluaa kieltää havainnoinnin. vanhemmat voivat olla asiasta tarvittaessa yhteydessä Sannamariin.)*

Huomaa hyvä! -ohjelmassa tulette tutustumaan erilaisiin luonteenvahvuuksiin yhdessä Vahvuusvariksen kanssa. Luonteenvahvuuksia on esimerkiksi itsesääätely, ystävällisyys, ryhmätyötaidot, reiluus, rohkeus ja luovuus.

Aloitetaanpas jo sitten! Huomaathan, että johtaja leikkii lasten mukana. Muista, että innostus on tarttuvaa. Mikäli johtaja on innostunut, niin yleensä lapsetkin ovat. Silloin johtajan on helpompi saada yhteys lapsiin ohjatessa.

Tarvikkeet: Tarina; Vahvuusvaris lähtee tutkimusmatkalle, varis pehmolelu

Nyt lapset tarvitsevat itsesääätelykykyä, jotta he pystyvät olemaan täysin hipihiljaa ja keskittymään tarinaan, vaikka mieli ehkä tekisi jo päästä leikkimään. Pyydä lapsia käyttämään itsesääätelykykyä, sulkemaan suu ja pysähtymään hetkeksi kuuntelemaan korvat tarkkana. Lue lyhyt alkutarina: "Vahvuusvaris lähtee tutkimusmatkalle". Ota vahvuusvaris mukaan tarinaan. Tarinan päätteeksi voit antaa vahvuuspalautetta, mikäli lapset osasivat säädellä itseään eli olla hiljaa ja kuunnella tarinan loppuun. Voit kehua myös hyvästä yrityksestä, mikäli aluksi kuuntelivat, mutta asia sitten hetken päästä saattoi unohtua tai itsesääätelykyky oli liian koetuksella.

ULKONA: Kapteeni käskee -leikki (15 minuuttia)

Yksi leikkijöistä on kapteeni, muut ovat hänen edessään. Kapteeni antaa leikkijöille erilaisia käskyjä, käskee esimerkiksi nostamaan kädet ylös, hyppimään yhdellä jalalla tai kättelemään vierustoveria jne.

Leikkijät tottelevat käskyjä vain, kun kapteeni sanoo ensin sanat ”kapteeni käskee...”. Jos käsky ei ala näillä sanoilla, sitä ei saa noudattaa. Jos kuitenkin noudattaa käskyä, joka ei ala sanoilla ”Kapteeni käskee...”, leikkijä putoaa pois pelistä. Muut jatkavat, kunnes jäljellä on enää yksi leikkijä, josta tulee seuraava kapteeni. (Lähde: www.4h.fi)

Leikin jälkeen kerää lapset piiriin ja keskustelkaa lyhyesti siitä kuka ohjasi toimintaa. Lapset saattavat vastata, että kapteeni, joka käski lasten tehdä erilaisia asioita. Tässä kohtaa tee lapsille selväksi, että jokainen heistä vastaa omasta toiminnastaan. Vaikka siis kapteeni käskee tehdä asioita, jokainen on oman toimintansa herra ja päättää siitä tekeekö vai ei.

Vahvuusbingo (20-30 minuuttia)

Tarvikkeet: bingoruudukoita, kyniä, vahvuuskortit (itsesätely, ystävällisyys, ryhmätyötaidot, luovuus, hengellisyys, rohkeus, reiluus, sinnikkyys, innostus, arviointikyky ja uteliaisuus)

Seuraavaksi pelataan vahvuusbingoa keväällä käytettävien luontevahvuuksien kanssa. Ryhmänjohtaja jakaa jokaiselle lapselle bingoruudut, joihin lapset saavat laittaa haluamassaan järjestyksessä luontevahvuuksia. Jokaiseen ruutuun tulee eri luontevahvuus. Kun jokainen on kirjoittanut luontevahvuudet ruutuihin, aloitetaan. Ryhmänjohtaja arpoo yhden vahvuuskorteista, mutta ei näytä sitä vielä lapsille. Hän lukee kortista kohdan ”Vahvuutesi on...” jälkeen olevan tekstinpätkän. ÄLÄ PALJASTA LAPSILLE vielä mikä luontevahvuus on kyseessä vaan lapset yrittävät miettiä ja arvata mihin vahvuuteen kyseinen teksti liittyy. Vahvuuden saa rastittaa. Jatketaan kunnes joku saa bingon. Vain vaakasuaan! Ensimmäinen rivi, sitten kaksi riviä ja lopuksi koko lappu.

Kulje kortin luo (15-20 minuuttia)

Tarvikkeet: kaikki 26 vahvuuskorttia

Ryhmänjohtaja levittää lattialle luontevahvuuskortit. Lapset saavat hetken tutkia mitä kortteja löytyy mistäkin osaa huoneesta. Ryhmänjohtaja lukee kysymyksiä ja lapset liikkuvat sen luontevahvuuskortin luokse mikä heidän mielestään sopii vastaukseksi kysymykseen. Kysymykset:

- Mene seisomaan sen kortin luokse, joka on ydinvahvuutesi. Ydinvahvuus tarkoittaa sitä missä tunnet olevasi hyvä. Onko sinun helppoa olla esimerkiksi reilu tai ystävällinen? Vai oletko kenties kovin sinnikäs ja teet asiat loppuun, vaikka tulisi hankaluuksia? Tutkikaa hieman mihin lapset menivät ja millaisia vahvuuksia he löysivät itsestään. Joku lapsista voi myös kertoa miten vahvuus hänessä näkyy tai millaisia tekoja hän on tehnyt, joka kertoo vahvuudesta.

VINKKI: Johtaja voi napata tästä ylös lasten ydinvahvuuksia, jotta pystyy myöhemmin hyödyntämään niitä ohjauksessa.

- Mene seisomaan sen kortin luokse, jossa tarvitset vielä lisää harjoitusta. Voit johdatella lapsia edellisen kysymyksen tapaan erilaisten vahvuuksien ääreen. Lopuksi käykää edellisen kysymyksen tapaan läpi lasten valinnat.
- Mene seisomaan sen kortin luokse, jossa tiedät läheisesi tai ystäväsi olevan hyvä. Johdattelu ja loppupurku. Halukkaat voivat kertoa valitsemastaan henkilöstä ja siitä, miten he ovat huomanneet vahvuuden hänessä.

Partiokokouksen lopetus**Rauhoittumisharjoitus/itsesäätelyaivojumppa/tarina (15 minuuttia)**

Harjoituksen on tarkoitus olla rauhallinen, eikä lasten tarvitse puhua ohjelman aikana. Pyydä lapsia ottamaan rauhallinen asento. Voitte mennä esimerkiksi takahuoneeseen piiriin muotoiseen asetelmaan lattialle istumaan/makaamaan.

Itsesäätelyaivojumppa (karkki -tehtävä)**Tarvikkeet: Karkkeja**

Pyydä lapsia olemaan aivan hiljaa ja kuuntelemaan tarkkaan. Lopuksi otetaan vielä itsesäätelyn taito käyttöön. Jokainen lapsista saa karkin eteensä. Sen voi syödä joko heti, tulevan tarinan aikana tai vasta partiokokouksen lopuksi, kun lapsi on poistunut huoneesta. Mikäli lapsi malttaa kuunnella tarinan, olla koskematta ja syömättä karkin siihen asti, että sisaruspiiri on tehty, hän saa toisen karkin. Mikäli hän haluaa syödä karkin ennen sisaruspiiriä, hän ei saa toista karkkia. Ohjeiden jälkeen jaa jokaisen eteen karkki.

Itsesäätelytarina: Vahvuusvaris tapaa Indi Ilveksen**Tarvikkeet: Tarina Indi ilveksestä**

Lue lapsille tarina Indi Ilveksen tapaamisesta. Mikäli teille jää aikaa niin voitte hyödyntää tarinan alla olevan ”keskustelutehtäviä” kohdan.

Vielä lopuksi...

Ryhmän loppumenot, etäsisaruspiiri tms. ryhmän omien tapojen mukaan

Lopuksi, muista jakaa toiset karkit ja kaikille Huomaa hyvä!- tiedotteet kotiin vietäviksi!

Ryhmänjohtajan loppumenot: Jokainen kokouksessa ollut johtaja kirjaa oman bongauslapun koloillan sujumisesta ja jättää Sannamarin laatikkoon.

Lähteenä käytetty Lotta Uusitalo ja Kaisa Vuorinen Huomaa hyvä! vahvuusvariksen bongausopasta, josta ovat peräisin tarinat ja toiminnalliset ohjelmat.

BONGAUSLAPPU ja palaute

Noudatin annettua ohjelmaa
(laita rasti janalle)

0%-----100%

Jos et noudattanut 100%. Millaisia muutoksia teit?

Kuinka ymmärrettävä ja vedettävä ohjelma oli itsellesi (punainen rasti), entä lapsille (musta rasti)?

Vaativa-----Helppo

Ohjelmaa oli mukava vetää

Ei-----Ihan ok-----Kyllä

Ohjelman määrä?

Liian vähän-----Sopivasti-----Liian paljon

Tuntuiko sinusta, että sait ohjelmasta lisää varmuutta ja osaamista Huomaa hyvä! -menetelmän käytöstä?

Ei-----Hieman-----Kyllä

Miten paljon käytit vahvuuspuhetta partiokokouksen aikana?

En käyttänyt-----Muutaman kerran-----Useita kertoja

Miten hyväntuulinen/positiivinen/innostunut olit (punainen) entä lapset (musta) partiokokouksen aikana?

☹-----5-----☺

Millaisena kuvailisit lasten käytöstä partiokokouksen aikana verrattuna ohjelmaan? Miten innostuneita? Motivoituneita? Jaksoivatko kuunnella? Bongasivatko vahvuuksia? Yhdistivätkö käytäntöön/arkeen?

Tähän voit kommentoida muuta mitä sinulle tuli mieleen ohjelmasta ja menetelmästä.

Huomaa hyvä!

- ystävällisyys koloiltoihin vk 6-7

Ota kolokerran aluksi esille vahvuusvaris ja kerro lapsille, että tänään ohjelmassa on Huomaa hyvä! - ohjelmia. Käytä vahvuusvarista merkinä siitä, milloin harjoittelette luontevahvuustaitoja. Varis voi myös konkreettisesti olla mukana ohjelmissa. Etenkin sudenpennut voivat tykätä, että varis seuraa vierestä heidän tekemisiä. Muista harjoittaa vahvuuspuhetta ja -palautetta, sanoita hyvät teot.

Tarvikkeet: Vahvuusvaris -pehmolelu

Voit valita alla olevista ohjelmista kaikki tai vain osan.

Bongauskisa (5 + 10 minuuttia)

Tarvikkeet: Arvontalaput, joissa partiolaisten nimet, ystävällisyys - vahvuuskortti

Bongatkaa tänään ystävällisyyden vahvuutta. Voit lukea ystävällisyyden vahvuuskortista, mitä ystävällisyys tarkoittaa ja miten se voi näkyä. Voit antaa myös omia esimerkkejä tai kysyä lapsilta. Jakakaa jokaiselle "salainen ystävä". Myös ryhmänjohtajat ovat tässä mukana. Tarkoitus on koloilla aikana tarkkailla ystävää ja bongata mitä ystävällisiä tekoja hän tekee koloilla aikana. Partiokerran lopuksi kerätään ystävälliset teot ylös. Yksi ystävällinen teko / henkilö riittää.

Ryhmänjohtaja: Oman salaisen ystäväsi lisäksi, koita bongata myös muista partiolaisista ystävällisiä tekoja, mikäli jollekin lapselle tehtävä tuntuu haasteelliselta.

Tarvikkeet: Monisteita, jossa ympyröitä, kyniä, ryhmänjohtajan tueksi malliversio

Koloilla lopuksi istahtakaa alas ja kirjatkaa nimet sekä ystävälliset teot. Monisteita ja esimerkki sen täyttämiseen löytyy Drivestä, sekä Huomaa hyvä! -laatikosta. Laittakaa lopuksi tekele näkyvälle paikalle takahuoneeseen. Mikäli joku lapsi ei ole keksinyt ystävästään ystävällistä tekoa, koittakaa miettiä kaikki yhdessä. Jos kukaan ei keksi, ryhmänjohtaja voi kertoa jonkin asian minkä huomasi koloilla aikana. Muistakaa, että ystävällisten tekojen ei tarvitse olla suuria!

Vahvuushippa (15 minuuttia)

Vahvuushippaa leikitään ambulanssihipan tyyliä. Sovitaan yhdessä alueen rajat. Alueelta valitaan kaksi nurkkaa, jotka toimivat vahvuuspelastusasemina. Yksi leikkijä on kiinnittäjä ja muut juoksevat karkuun. Kiinni jääneen leikkijän pitää mennä maahan selälleen ja muut leikkijät voivat pelastaa hänet kantamalla jaloista ja käsistä pelastusasemalle. Pelastusasemien vahvuuksina toimii ystävällisyys. Pelastusasemalle kannettu pääsee vapaaksi, kun hän kertoo yhden asian, miten ystävällisyys on hänessä näkynyt tai millainen teko olisi ystävällisyyttä. Hippa ei voi ottaa kiinni henkilöitä, jotka suorittavat pelastustehtävää. Hippa vaihtuu, kun kaikki leikkijät ovat kiinni tai inhimillisen ajan päästä siitä, kun yksi henkilö on toiminut tarpeeksi kauan hippana.

Ryhmänjohtaja: Muista itsekin osallistua leikkiin ja innostaa lapsia! Ryhmänjohtajan vastuulla on, että leikki toimii sääntöjen mukaisesti ja kaikilla on mukavaa. Ryhmänjohtaja voi auttaa kantamaan lapsia pelastusasemalle ja varmistaa että ystävälliset teot tulevat sanoitetuksi ennen kuin pääsee taas peliin mukaan. Auta tarvittaessa johdattelemalla, jotta pelastettavat löytäisivät omista teoistaan ystävällisyyttä.

Muista kehua! 😊

Vahvuustietokilpailu partiolaisista (15 minuuttia)

Tarvikkeet: Paperia, kyniä

Jokainen kirjoittaa itsestään yhden pienen asian missä tilanteessa on toiminut ystävällisesti. tarinat sekoitetaan ja luetaan ääneen. Seuraavaksi arvaillaan, kuka on kyseessä.

Tarina ystävällisyydestä: paarma vei pyyhkeen (5 minuuttia)

Tarvikkeet: Erillinen moniste tarinasta

Lue lyhyt tarina Vahvuusvariksesta ja pikkunaakasta.

Lasten lähdettyä muista vielä täyttää bongauslappu ja palaute. Palauta lappu Huomaa hyvä! -laatikkoon. Mikäli ryhmänjohtajia on useampia kuin yksi, jokainen täyttää oman bongauslappunsa.

Aktiviteetit ja ohjelmat on otettu Lotta Uusitalo ja Kaisa Vuorinen Huomaa hyvä! vahvuusvariksen bongausoppaasta. Tarina on positiven nettisivuilta, jonne vaaditaan käyttäjätunnukset. Osa ohjelmista on voitu muokata partio toimintaan soveltuviksi.

BONGAUSLAPPU ja palaute

Mitä seuraavista ohjelmista käytit koloillan aikana?

- Bongauskisa
- Vahvuushippa
- Vahvuustietokilpailu partiolaisista
- Tarina ystävällisyydestä: paarma vie pyyhkeen

Kuinka ymmärrettävä ja vedettävä ohjelma oli itsellesi (punainen rasti), entä lapsille (musta rasti)?
(laita rasti janalle)

Vaativa-----Helppo

Ohjelmaa oli mukava vetää

Ei-----Ihan ok-----Kyllä

Tuntuiko sinusta, että sait ohjelmasta lisää varmuutta ja osaamista Huomaa hyvä! -menetelmän käytöstä?

Ei-----Hieman-----Kyllä

Miten paljon käytit vahvuuspuhetta partiokokouksen aikana?

En käyttänyt-----Muutaman kerran-----Useita kertoja

Miten hyväntuulinen/positiivinen/innostunut olit (punainen) entä lapset (musta) partiokokouksen aikana?

☹-----5-----☺

Missä lapset onnistuivat erityisesti tämän kerran koloillassa? Mikä meni erityisen hyvin?

Kuvaile miten innostuneita ja motivoituneita lapset olivat tänään?

Bongasivatko lapset vahvuuksia?

Miten ryhmänjohtajana innostit lapsia? Mihin olet itsessäsi tyytyväinen juuri nyt koloillan jälkeen? Millaisia vahvuuksia käytit koloillan aikana? (voit hyödyntää vahvuuskortteja vastatessasi tähän)

Voit jatkaa tekstejä kääntöpuolelle tai kommentoida muuta mitä sinulle tulee mieleen ohjelmasta ja menetelmästä.

Huomaa hyvä! ja Vahvuusvaris hyppäävät partiolaisten koteihin viikoilla 9-12 Luovuuden luontevahvuuden merkeissä

Mynämäen Maahisten hallitus päätti laittaa partiotoiminnan tauolle 1.-28.3. väliseksi ajaksi koronatilanteen vuoksi. Tämän takia koloilloissa vierailut Vahvuusvaris ja Huomaa hyvä! -ohjelma tulevat poikkeuksellisesti vierailulle partiolaisten koteihin. Alle on listattu viikkotehtävät, jotka sudenpennut ja seikkailijat voivat suorittaa kotonaan viikkojen 9-12 aikana. Tehtävät palautetaan omalle johtajalle. Kaikkien tehtävien tehneet ja palauttaneet (viimeistään sunnuntaina 28.3.) saavat **nimetyin Vahvuusvariksen luovuusdiplomin!**

Viikkotehtävä 1: vk 9-10

(palautus ryhmänjohtajalle sunnuntaina 14.3. mennessä mutta viimeistään 28.3.!)

Vahvuusvarikset käsien ääri viivojen mukaan

Tarvikkeet: paperia, kynä, sakset

Lisäksi jos kotoa löytyy (ei pakollisia): liimaa, tarroja, kimalletta yms. koristetta

1. Ota noin A4 kokoinen paperi. Mikäli kotoa löytyy mustaa paperia tai kartonkia, niin ota sellainen. Laita käsi paperille sormet harallaan. Piirrä kätesi ja sormesi ääri viivat paperille. Mikäli käytät mustaa paperia, ota valkoinen värikynä tai lyijykynä niin ääri viivat näkyvät paremmin.
2. Leikkaa paperista ääri viivoja pitkin kätesi kuva.
3. Mieti yhdessä vanhempasi, isovanhempasi, sisarustesi tai muun läheisen ihmisen kanssa mitkä ovat sinun vahvuksiäsi. Kirjoita jokaisen sormen kohdalle asia, jossa juuri SINÄ olet hyvä. Pyydä myös muita nimeämään asioita, joissa sinä olet hyvä. Kirjoita vahvuudet selkeällä käsialalla sormien kohdalle. **Voit katsoa esimerkkiä liitteenä olevasta mallista!**
4. Mikäli kotoa löytyy tarvikkeita voit värittää tai koristella Variksen siiven. Ethän peitä kirjoitettuja vahvuuksia.
5. Ota valmiista Vahvuusvariksen siivestä kuva ja lähetä se ryhmänjohtajalle. Variksen siipi viedään kololle ja kiinnitetään näkyvälle paikalle seinälle varisparveksi, kun koloillat taas jatkuvat.

Viikkotehtävä 2, vk 11

(palautus ryhmänjohtajalle sunnuntaina 21.3. mennessä mutta viimeistään 28.3.!)

Tällainen minä olen

Tarvikkeet: Valkoinen A4 paperi ja kyniä, halutessa valokuva

Ota esille valkoinen paperi ja täytä siihen yhdessä läheisesi kanssa seuraavia asioita. Voit myös käyttää esimerkiksi tietokoneen PAINT -ohjelmaa tehtävän tekemiseen. Malliesimerkki tehtävästä löytyy erillisestä liitteestä.

Keskelle paperia

Tässä minä olen: liimaa oma kuvasi tai piirrä

Kuvan ympärille tekstejä täydennettynä

- Koulussa mukavinta on..
- Tulen iloiseksi kun..
- Rakastan tehdä eniten..
- Minä olen hyvä..
- _____ (lisää nimi) kanssa teen mieluiten..
- _____ (lisää nimi) kanssa teen mieluiten..
- Tulen surulliseksi kun...
- Näistä leikeistä pidän..
- Vahvuuksiani on..
- Haluaisin oppia vielä..
- Minun tärkeitä kavereita ovat..

Viikkotehtävä 3, vk 12

(palautus ryhmänjohtajalle viimeistään 28.3.!)

Tarinan luku – Palkintokoroke

Tarvikkeet: Sähköpostin liitteenä oleva tarina Variksesta, Pikkunaakasta ja Humppatiaisesta

Lukekaa perheen kanssa yhdessä tarina nimeltä ”Palkintokoroke”. Pyydä lasta/lapsia kuuntelemaan erityisen tarkasti tarinaa. Keskustelkaa tarinan lopuksi tarinan yhteydessä olevista kysymyksistä ja kirjoittakaa lyhyet vastaukset ryhmänjohtajalle pohdintoistanne.

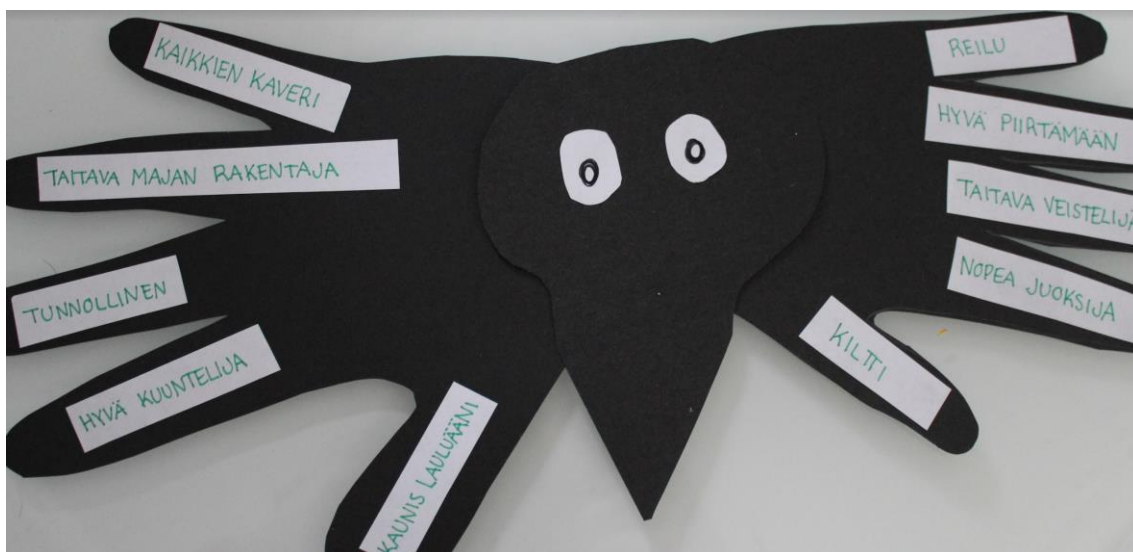
Mukavia hetkiä hetkiä Vahvuusvariksen ja perheen kanssa koteihin.

Muistakaa palauttaa tehtävät omalle ryhmänjohtajallenne viimeistään

28.3. mennessä 😊 Lasten tekemiä tehtäviä jaetaan sosiaalisen median kanaviin. Löydät oheiset tehtävät myös osoitteesta:

www.mynamaenmaahiset.fi → Materiaalit → Vahvuusvariksen etätehtävät, kraak!

Malli: Vahvuusvaris käsien ääriivojen mukaan

Malli: Tällainen minä olen

**Vahvuuksiani on innostus,
oppimisen ilo ja sinnikkyys**

**Humppatiaisen kanssa teen
mieluiten pieniä jekkuja**

**Rakastan tehdä eniten asioita
yhdessä muiden kanssa**

**Minun tärkeitä
kavereita ovat
Pikkunaakka,
Humppatiainen,
Räyhä, Karmini ja
Korintti**

**Näistä leikeistä pidän hippa ja
aartenetsintä**

Koulussa mukavinta on KAVERIT

Haluaisin oppia vielä
tekemään useamman palan
palapelejä

**Tulen surulliseksi kun näen
kiusaamista**

**Pikkunaakan kanssa
teen mieluiten lettuja**

**Minä olen hyvä
lentämisessä**

Tulen iloiseksi kun näen iloisia lapsia!

Huomaa hyvä!

- ryhmätyötaidot koloiltoihin vk 9-10

Ota kolokerran aluksi esille vahvuusvaris ja kerro lapsille, että tänään ohjelmassa on Huomaa hyvä! -ohjelmia. Käytä vahvuusvarista merkinä siitä, milloin harjoittelette luontevahvuustaitoja. Varis voi myös konkreettisesti olla mukana ohjelmissa. Etenkin sudenpennut voivat tykätä, että varis seuraa vierestä heidän tekemisiä. Muista harjoittaa vahvuuspuhetta ja -palautetta, sanoita hyvät teot.

Tarvikkeet: Vahvuusvaris -pehmolelu

Voit valita alla olevista ohjelmista kaikki tai vain osan.

Maton kääntö (10-15 minuuttia)

Tarvikkeet: 1-2 mattoa

Partiolaiset asettuvat seisomaan maton päälle. Ryhmän tehtävänä on kääntää matto ympäri, niin että kukaan maton päällä seiseista ei astu matolta pois. Mikäli joku tipahtaa matolta, niin tehtävä aloitetaan alusta. Ennen aloittamista, kokeilkaa että jokainen pystyy seisomaan matolla helposti kaatumatta. Kun maton kääntö sujuu, niin voitte halutessanne ottaa kisan toisen ryhmän kanssa.

Vinkki: Jos ryhmä on iso, jaa ryhmä kahdelle eri matolle. Mitä isompi matto ja mitä vähemmän matolla on ihmisiä, sitä helpompi matto on kääntää. Näin voit soveltaa tehtävän ikäryhmän ja taitojen mukaan.

Ryhmänjohtaja: muistuta lapsia tarvittaessa positiivisesta kannustamisesta ja kehu itsekin! Jokaista tarvitaan, jotta matto kääntyy mahdollisimman nopeasti, eikä kukaan tipu matolta. Lopuksi keskustelkaa pienesti missä asioissa tarvittiin yhteistyötä, mitä tekisi toisin ja millaista positiivista palautetta antaisi toiselle ryhmäläiselle.

Kupeilla soittaminen (15-30 minuuttia)

Tarvikkeet: ohjelman voi soveltaa käyttäen esimerkiksi puhelinta, tietokonetta ja kaiutinta, mutta välttämättä et tarvitse mitään näistä, mutta silloin vaatii hyvän opetteluun ennen ohjelman vetämistä! (valitse itsellesi sopivin vaihtoehto) Lisäksi tarvitset yhden muovimukin/henkilö ja kovan alustan, kuten pöytä, lattia tai muu taso.

[Cup Song - alkuopetus - YouTube](#) (suomenkielinen, hyvin hidas opetusvideo, jonka lopuksi pupulaulu)

[Anna Kendrick - Cups \(Pitch Perfect's "When I'm Gone"\) \[Official Video\] - YouTube](#) (originaali musiikkivideo, ei opetusvideo. Isompien kanssa, jos lähtee hyvin sujumaan opetusvideon kanssa ja haluatte pitkän kaavan kautta opetella)

Ryhmänjohtaja: Muista itsekin osallistua ohjelmiin ja innostaa lapsia. Ryhmänjohtajan vastuulla on, että ohjelma toimii ja kaikilla on mukavaa. Muista kehua! 😊

Tarina ryhmätyötaidoista: pyramidi (5 minuuttia)

Tarvikkeet: Erillinen moniste tarinasta

Lue lyhyt tarina Vahvuusvariksesta ystävineen.

Lasten lähdettyä muista vielä täyttää bongauslappu ja palaute. Palauta lappu Huomaa hyvä! -laatikkoon. Mikäli ryhmänjohtajia on useampia kuin yksi, jokainen täyttää oman bongauslappunsa.

Maton kääntö -ohjelma ja lopputarina on otettu go.positiven nettisivuilta, jonne vaaditaan käyttäjätunnukset. Osaa ohjelmista on voitu muokata partiotoimintaan soveltuviksi. Kuppilaulu ja opetusvideot ovat peräisin Youtubesta.

BONGAUSLAPPU ja palaute

Mitä seuraavista ohjelmista käytit koloillan aikana?

- Maton kääntö
- Kupeilla soittaminen (15 minuuttia)
- Kupeilla soittaminen (30 minuuttia)
- Tarina ryhmätyötaidoista: pyramidi

Kuinka ymmärrettävä ja vedettävä ohjelma oli itsellesi (punainen rasti), entä lapsille (musta rasti)?
(laita rasti janalle)

Vaativa-----Helppo

Ohjelmaa oli mukava vetää

Ei-----Ihan ok-----Kyllä

Tuntuiko sinusta, että sait ohjelmasta lisää varmuutta ja osaamista Huomaa hyvä! -menetelmän käytöstä?

Ei-----Hieman-----Kyllä

Miten paljon käytit vahvuuspuhetta partiokokouksen aikana?

En käyttänyt-----Muutaman kerran-----Useita kertoja

Miten hyväntuulinen/positiivinen/innostunut olit (punainen) entä lapset (musta) partiokokouksen aikana?

☹-----5-----☺

Missä lapset onnistuivat erityisesti tämän kerran koloillassa? Mikä meni erityisen hyvin?

Kuvaile miten innostuneita ja motivoituneita lapset olivat tänään?

Miten ryhmänjohtajana innostit lapsia? Mihin olet itsessäsi tyytyväinen juuri nyt koloillan jälkeen? Millaisia vahvuuksia käytit koloillan aikana? (voit hyödyntää vahvuuskortteja vastatessasi tähän)

Voit jatkaa tekstejä kääntöpuolelle tai kommentoida muuta mitä sinulle tulee mieleen ohjelmasta ja menetelmästä.

Huomaa hyvä!

- rohkeus koloiltoihin vk 14-15

Ota kolokerran aluksi esille vahvuusvaris ja kerro lapsille, että tänään ohjelmassa on Huomaa hyvä! -ohjelmia. Käytä vahvuusvarista merkinä siitä, milloin harjoittelette luontevahvuustaitoja. Varis voi myös konkreettisesti olla mukana ohjelmissa. Etenkin sudenpennut voivat tykätä, että varis seuraa vierestä heidän tekemisiä. Muista harjoittaa vahvuuspuhetta ja -palautetta, sanoita hyvät teot ja muista positiivisuus. **KESKITY TÄSSÄ KOLOILLASSA ERITYISESTI VAHVUUSPUHEESEEN JA PALAUTTEESEEN. Käytä omaa rohkeuden luontevahvuuttasi (vaikka rohkeus ei olisi varmin vahvuutesi, niin tämän tehtävän avulla pystyt vahvistamaan sitä) ja kehu rohkeasti lapsia erityisen paljon kolokerran aikana! Ota tavoitteeksi esimerkiksi kehua vähintään kerran jokaista lasta kolokerran aikana.**

Tarvikkeet: Vahvuusvaris -pehmolelu

Voit valita alla olevista ohjelmista kaikki tai vain osan. Kaikki aktiviteetit ovat sovellettavissa myös etätoiminnaksi ja ulkona tehtäväksi!

Voimakivi (10-15 minuuttia)

Menkää ulos ja pyydä lapsia etsimään itselleen mieleinen, kädessä kivalta tuntuva ja taskuun sopiva kivi. Ota se käteesi, se on voimakivesi! Voit ottaa sen käteesi aina kun tarvitset lisää rohkeutta. Millaisia tilanteita nämä voisivat olla?

Tehkää voimakivistä näyttely. Jokainen saa kertoa missä tilanteissa juuri hänen kivistä voisi olla apua, kun tarvitaan rohkeutta.

Supersankarit (20-30 minuuttia)

Tarvikkeet: aikakausilehtiä, saksia, kartonkia/paperia ja liimaa, kyniä, valmis malliesimerkki supersankarin kokoamisesta, rohkeus -luontevahvuuskortti

Aluksi voit lukea luontevahvuuskortista, mitä on rohkeus. Jaa jokaiselle lapselle A4 kokoinen kartonki tai paperi. Jokainen lapsi saa koota paperille sellaisen henkilön joka hänen mielestään näyttää erityisen rohkealta. Tutkikaa aikakausilehtiä, leikatkaa ja liimatkaa niistä osia omaan supersankariin. Supersankarin tulee koostua useasta osasta. Kun supersankarit on tehty, voitte esitellä ne toisillemme.

Tarina rohkeudesta (5-10 minuuttia)

Tarvikkeet: Erillinen moniste tarinasta

Lue lyhyt tarina Vahvuusvariksesta.

Lasten lähdettyä muista vielä täyttää bongauslappu ja palaute. Palauta lappu Huomaa hyvä! -laatikkoon. Mikäli ryhmänjohtajia on useampia kuin yksi, jokainen täyttää oman bongauslappunsa.

BONGAUSLAPPU ja palaute

Mitä seuraavista ohjelmista käytit koloillan aikana?

- Voimakivi (10-15 minuuttia)
 Supersankarit (20-30 minuuttia)
 Tarina rohkeudesta

Kuva: www.kaisavuorinen.com

Kuinka ymmärrettävä ohjelma oli itsellesi (punainen rasti), entä lapsille (musta rasti)?
 (laita rasti janalle)

Vaativa-----Helppo

Ohjelma lisäsi lasten rohkeutta

En huomannut-----Vähän-----Huomattavasti

Tuntuiko sinusta, että sait ohjelmasta lisää varmuutta ja osaamista Huomaa hyvä! -menetelmän käytöstä?

Ei-----Hieman-----Kyllä

Miten hyväntuulinen/positiivinen/innostunut olit (punainen) entä lapset (musta) partiokokouksen aikana?

☹-----5-----☺

Miten paljon käytit vahvuuspuhetta partiokokouksen aikana?

En käyttänyt-----Muutaman kerran-----Useita kertoja

Mikäli käytit vahvuuspuhetta vain vähän, mistä tämä johtui?

Mikä auttaisi sinua vahvuuspuheen käytössä koloillan aikana?

Huomasitko asioita, jotka lisäsivät lasten keskittymistä koloillan ohjelmaan? Millainen tilanne oli?

Miten ryhmänjohtajana innostit lapsia? Mihin olet itsessäsi tyytyväinen juuri nyt koloillan jälkeen?

Voit jatkaa tekstejä kääntöpuolelle tai kommentoida muuta mitä sinulle tulee mieleen ohjelmasta ja menetelmästä.

Huomaa hyvä! - sinnikkyys koloiltoihin vk 17–18

Ota kolokerran aluksi esille vahvuusvaris ja kerro lapsille, että tänään ohjelmassa on Huomaa hyvä! - ohjelmia. Käytä vahvuusvarista merkinä siitä, milloin harjoittelette luontevahvuustaitoja. Varis voi myös konkreettisesti olla mukana ohjelmissa. Etenkin sudenpennut voivat tykätä, että varis seuraa vierestä heidän tekemisiänsä. Muista harjoittaa vahvuuspuhetta ja -palautetta, sanoita hyvät teot.

Tarvikkeet: Vahvuusvaris -pehmolelu, sinnikkyys -luontevahvuuskortti

Alusta lapsille lyhyesti siitä mitä sinnikkyys tarkoittaa ja millä tavalla sinnikkyys lapsissa voi näkyä.

Voit valita alla olevista ohjelmista kaikki tai vain osan.

Lasten lähdettyä muista vielä täyttää bongauslappu ja palaute. Palauta lappu Huomaa hyvä! -laatikkoon. Mikäli ryhmänjohtajia on useampia kuin yksi, jokainen täyttää oman bongauslappunsa.

Aktiviteetit ja ohjelmat on otettu Lotta Uusitalo ja Kaisa Vuorinen Huomaa hyvä! positiven nettisivuilta, jonne vaaditaan käyttäjätunnukset. Osaa ohjelmista on voitu muokata partiotoimintaan soveltuviksi.

Sanoja samalla alkukirjaimella (10 minuuttia)

Tarvikkeet: liitutaulu ja liitu tai isopaperi ja näkyvä tussi

Valitkaa yhdessä alkukirjain, kirjain voi olla esimerkiksi ryhmän nimen alkukirjain. Asettakaa ajaksi 7 minuuttia ja keksikää niin monta sanaa kuin ehditte. Halutessanne voitte toistaa tehtävän uudella alkukirjaimella. Muista kannustaa lapsia sinnikkyyteen. ”Jos keksimme vielä kaksi niin sitten meillä on jo 20 sanaa!” jne. Merkitkää ryhmänne sanojenkeräys ennätys yhteiseen ennätystentauluun.

Muistitehtävä (15 minuuttia)

Tarvikkeet: Erilliset monisteet muistettavista sanoista

Ota esille 10 kuvan muistitehtävä. Muistitehtäviä on tulostettu kaksi kappaletta, joten voit halutessasi jakaa ryhmän kahteen tai neljään 5 kuvan muistitehtävään. Ensimmäisessä kuvassa, jossa varis tiirailee kaukoputkella, on yhteensä 10 sanaa, jotka lasten tulee painaa mieleensä. Lukekaa sanat yhdessä, vaikka kahteenkin kertaan ja pyydä lapsia painamaan ne tarkasti mieleensä. Anna tähän tarpeeksi aikaa ja keksikää esimerkiksi muistisääntöjä. Ota sanat pois ja anna tilalle tason 1 kuva, josta on poistettu yksi sana. Tason 1 kuvia on yhteensä kolme. Kun nämä on käyty läpi, voitte siirtyä tasoon 2 ja sen jälkeen tasoon 3. Kerrallaan lapsille näytetään ainoastaan yhtä kuvaa. Kun he muistavat mikä sana puuttuu, he saavat uuden kuvan, josta puuttuu taas yksi sana.

Tarina sinnikkyydestä: lennökkiviesti (5 minuuttia)

Tarvikkeet: Erillinen moniste tarinasta

Lue lyhyt tarina Vahvuusvariksesta.

BONGAUSLAPPU ja palaute

Mitä seuraavista ohjelmista käytit koloillan aikana?

- Sanoja samalla alkukirjaimella (10 minuuttia)
- Muistitehtävä (15 minuuttia)
- Tarina sinnikkydestä

Kuva: www.kaisavuorinen.com

Kuinka ymmärrettävä ohjelma oli itsellesi (**punainen rasti**), että lapsille (**musta rasti**)?
(laita rasti janalle)

Vaativa-----Helppo

Ohjelma lisäsi lasten sinnikkyyttä

En huomannut-----Vähän-----Huomattavasti

Tuntuiko sinusta, että sait ohjelmasta lisää varmuutta ja osaamista Huomaa hyvä! -menetelmän käytöstä?

Ei-----Hieman-----Kyllä

Miten hyväntuulinen/positiivinen/innostunut olit (punainen**) että lapset (**musta**) partiokokouksen aikana?**

☹-----5-----☺

Miten paljon käytit vahvuuspuhetta partiokokouksen aikana?

En käyttänyt-----Muutaman kerran-----Useita kertoja

Mikäli käytit vahvuuspuhetta vain vähän, mistä tämä johtui?

Mikä auttaisi sinua vahvuuspuheen käytössä koloillan aikana?

Huomasitko asioita, jotka lisäsivät lasten keskittymistä koloillan ohjelmaan? Millainen tilanne oli?

Mihin olet itsessäsi tyytyväinen juuri nyt koloillan jälkeen?

Voit jatkaa tekstejä kääntöpuolelle tai kommentoida muuta mitä sinulle tulee mieleen ohjelmasta ja menetelmästä.

Huomaa hyvä!

- innostus koloiltoihin vk 19–20

Viimeistä kevään luontevahvuuskertaa viedään! Ota vahvuusvaris esille ja kerro lapsille, että tänään ohjelmassa on Huomaa hyvä! -ohjelmia. Käytä vahvuusvarista merkinä siitä, milloin harjoittelette luontevahvuustaitoja. Varis voi myös konkreettisesti olla mukana ohjelmissa. Etenkin sudenpennut voivat tykätä, että varis seuraa vierestä heidän tekemisiänsä. Muista harjoittaa vahvuuspuhetta ja -palautetta, sanoita hyvät teot.

Tarvikkeet: Vahvuusvaris -pehmolelu, innostus -luontevahvuuskortti

Alusta lapsille lyhyesti siitä mitä innostus tarkoittaa ja millä tavalla innokkuus lapsissa voi näkyä.

Voit valita alla olevista ohjelmista kaikki tai vain osan.

Lasten lähdettyä muista vielä täyttää bongauslappu ja palaute. Palauta lappu Huomaa hyvä! -laatikkoon. Mikäli ryhmänjohtajia on useampia kuin yksi, jokainen täyttää oman bongauslappunsa.

Lapset rakastavat ja innostuvat leikeistä. Tähän ohjelmaan on valikoitu muutama erilainen leikki, joita voitte hyödyntää koloiltojen ohjelmien välissä. **Ryhmänjohtaja! Innostu myös itse leikkimään lasten kanssa yhdessä 😊** Leikit on otettu www.mukaan.net sivustolta, pallo ilmaan! -leikkiä on muokattu leikistä mätämuna.

Pallon heitto virran yli (10–15 minuuttia)

Tarvikkeet: pallo, narua

Leikkialueelle piirretään n. 5 metrin levyinen virta. Leikkijät asettuvat sen toiselle rannalle ryhmiin jaettuina ja yksi ryhmänjohtajista toiselle rannalle. Leikkijöiden pitäisi päästä virran yli narua pitkin, mutta sen voi ylittää vain pallo kädessään. Ryhmänjohtaja heittää pallon virran yli ja se, joka saa pallon kiinni saa tulla se kädessään virran yli. Toiselle puolelle päässyt yrittää nyt heittää pallon jollekulle joukkueovereistaan, samalla kun myös muut pelaajat yrittävät saada sitä kiinni. Voittaja on se joukkue, jonka kaikkia pelaajat ovat päässeet virran yli. Jos pelaaja astuu virtaan, niin että hänellä ei ole palloa, joutuu joku hänen joukkueovereistaan palaamaan takaisin virran toiselta puolelta.

Pallo ilmaan! (10–15 minuuttia)

Tarvikkeet: pallo ja tilava nurmikenttä

Ryhmänjohtaja aloittaa leikin heittämällä pallon ilmaan ja huutaa jonkun muun leikkijän nimen. Tämän jälkeen se, jonka nimi huudetaan ottaa pallon kiinni. Samalla muut leikkijät juoksevat niin kauas kuin kerkeävät. Kun palloa kiinni ottamassa oleva henkilö saa pallon kiinni hän huutaa seis/stop tai jotain muuta saman asian ajavan sanan. Ja muut pysähtyvät. Nyt pallon kiinni saanut henkilö saa ottaa kolme (3) askelta haluamaansa suuntaan ja tämän jälkeen hän heittää pallon yrittäen samalla osua johonkin muista leikkijöistä. Muut saavat yrittää väistää joko tukijalan varassa eli että toisen jalan saa nostaa ilmaan tai että molemmat jalat pitää olla koko ajan maassa ja saa väistellä vain muulla vartalolla, ihan miten leikin alussa sovitaan. Jos heittäjä osuu toiseen leikkijään, on hän seuraava heittäjä. Jos heittäjä ei osu, hän heittää pallon seuraavaksi ilmaan.

BONGAUSLAPPU ja palaute

Mitä seuraavista ohjelmista käytit koloillan aikana?

Pallon heitto virran yli (10-15 minuuttia)

Pallo ilmaan! (10-15 minuuttia)

Kuva: www.kaisavuorinen.com

Osallistuin ryhmänjohtajana leikkeihin leikkimällä

(laita rasti janalle)

En leikkinyt-----Osittain-----Leikin täysillä lasten kanssa

Minun oli helppo innostua ja osallistua yhteiseen leikkiin lasten kanssa

Ei-----Hieman-----Kyllä

Ohjelma innosti lapsia

En huomannut-----Vähän-----Kivaa näytti olevan

Huomasin, että lapset tykkäsivät, kun osallistuin ryhmänjohtajana leikkeihin

En huomannut-----Hieman-----Kyllä

Miten positiivinen/innostunut olit (punainen) entä lapset (musta) partiokokouksen aikana?

☹-----5-----☺

Miten paljon käytit vahvuuspuhetta tai kannustavia sanoja partiokokouksen aikana?

En käyttänyt-----Muutaman kerran-----Useita kertoja

Koetko tarvitsevasi lisää apua vahvuuksien bongauksessa? Vahvuuksien bongauksella tarkoitetaan lasten luonteenvahvuuksien tunnistamista ja niiden hyödyntämistä haasteellisissa tilanteissa.

Koetko tarvitsevasi lisää apua vahvuuspuheessa? Vahvuuspuheella tarkoitetaan suoraa palautetta lapselle tai koko ryhmälle vahvuuksien käytöstä. Esimerkiksi "Huomasitteko miten hienosti käytitte ryhmätöitä ja otitte kaikki mukaan leikkiin." tai "Olitpa todella sinnikäs, kun jaksoit tehdä asian X loppuun, vaikka olit jo kovin väsynyt."

Mitä toiveita/odotuksia sinulla on syksyille Huomaa hyvä! -menetelmän suhteen? Millä tavalla menetelmän käyttö voisi syksyllä näkyä lippukunnan toiminnassa?
